

1.1 Obsah

1	Úvodní informace	3
2	Analýza současného stavu	4
3	Soulad se strategickými dokumenty územních celků.....	23
4	Souhrnná SWWOT analýza.....	24
5	Strategická vize rozvoje území	26
6	Plán realizace strategie	32
7	Shrnutí	39
	Přílohy	40

Seznam tabulek a obrázků

Tabulka 1	Lokalizace mikroregionu v územně správním členění	4
Tabulka 2	Základní údaje o mikroregionu	4
Tabulka 3	Základní údaje a osídlení mikroregionu	6
Tabulka 4	Věková struktura obyvatelstva	7
Tabulka 5	Vzdělanostní struktura obyvatelstva	8
Tabulka 6	Počet subjektů v zemědělství, lesnictví a rybářství	9
Tabulka 7	Počet subjektů ve stavebnictví	9
Tabulka 8	Počet subjektů v průmyslu	10
Tabulka 9	Míra nezaměstnanosti	10
Tabulka 10	Zaměstnavatelé	11
Tabulka 11	Zaměstnavatelé	11
Tabulka 12	Vodovod	12
Tabulka 13	Plynofikace	13
Tabulka 14	Kanalizace	13
Tabulka 15	Veřejné osvětlení, místní komunikace	14
Tabulka 16	Počet škol v obcích	15
Tabulka 17	Sociální péče	15
Tabulka 18	Zdravotnictví	16
Tabulka 19	Kulturní zařízení	16
Tabulka 20	Počet sportovišť	17
Tabulka 21	Příjmy a výdaje obcí mikroregionu	18
Tabulka 22	Základní údaje o volbách	18
Tabulka 23	Příjmy a výdaje mikroregionu (DSO)	19
Tabulka 24	Plnění akčních plánů	21
Tabulka 25	Vyhodnocení globálních ukazatelů	21
Tabulka 26	Cíle strategického plánu mikroregionu	27
Tabulka 27	Kompetence účastníků při realizaci Strategického plánu mikroregionu	34
Tabulka 28	Globální monitorovací a hodnotící ukazatele	36
Tabulka 29	Kompetence účastníků při monitoringu a hodnocení	36

2 Úvodní informace

2.1 Účel

2.1.1 Výchozí podmínky

Účelem strategického plánu je efektivněji využít místní zdroje a koordinovat společné i individuální aktivity subjektů veřejného, soukromého podnikatelského i neziskového sektoru k prospěchu obyvatel mikroregionu.

V roce 2001 byla pro území Mikroregionu Žermanické a Těrlické přehrady (dále jen mikroregion) poprvé zpracována strategie jeho rozvoje. Její koncepce vhodným způsobem reagovala na problémy, se kterými se toto území potýkalo, a na příležitosti a ohrožení, které vznikaly v okolním prostředí.

Je třeba konstatovat, že tato strategie rozvoje do značné míry splnila svůj účel – především v rovině prosazování společného postupu a koordinace aktivit. Řada opatření byla realizována, jiná byla revidována a od jejich realizace bylo upuštěno. V průběhu následujících let také došlo k řadě událostí, na které bylo reagováno změnou akčních plánů obcí v roce 2010. Jednoznačně se potvrdil význam a smysl užší spolupráce mikroregionu se sousedními svazky obcí a sdruženími jako Spolek pro obnovu venkova, Region Beskydy a Místní akční skupina Pobeskydí. V uplynulém období došlo k výrazné změně rozsahu územní působnosti mikroregionu, když bylo přijato za člena Statutární město Havířov.

Tento strategický plán je zpracován ve dvou rovinách. Ve vyhodnocení záměrů a cílů strategického plánu za období sedmi let 2007 - 2013. Druhá rovina spočívá v orientaci na plánovací období EU 2014 - 2020, v koordinaci s nástroji regionální politiky Evropské unie, České republiky a Moravskoslezského kraje, která se od principů tohoto plánovacího období odvíjí.

2.1.2 Celkový záměr

Celkovým záměrem strategického plánu je v rámci první úrovně projekční přípravy stanovit globální cíl a strategii rozvoje mikroregionu. Strategie vychází z potřeb obcí, které na tomto území působí, a současně respektuje i zájmy velké části jejich obyvatel a dalších subjektů soukromého podnikatelského i neziskového sektoru.

Strategický plán mikroregionu je integrovaným projektem celého území, obsahuje podrobnou analýzu výchozího stavu a souhrn navrhovaných řešení. Na tento projekt budou navazovat individuální projekty dílčího významu, které budou zaměřeny jednak na řešení věcné problematiky, týkající se mikroregionu jako celku a dále pak na řešení problematiky týkající se jednotlivých obcí, podnikatelských subjektů i neziskových organizací, působících v daném území.

2.1.3 Priority

Strategický plán mikroregionu obecně respektuje priority programů vyhlášených Evropskou unií i Českou republikou, včetně regionálních priorit, definovaných v Regionálním operačním programu NUTS 2 Moravskoslezsko a Strategii rozvoje Pobeskydí.

2.2 Metodika

Strategický plán ve své základní orientaci navazuje na Strategii rozvoje Pobeskydí zpracovanou pro větší územní celek, respektuje její základní orientaci a přizpůsobuje její priority místním specifickým podmínkám. Byl zpracován asociativní metodou, kombinující komunitní přístupy práce místních expertů s širokou veřejností. Důležité výstupy byly konzultovány na veřejně přístupných pracovních setkáních a byly zveřejňovány k připomínkování.

Zároveň bylo třeba respektovat institucionální strukturu regionální politiky Evropské unie, České republiky a Moravskoslezského kraje. Součástí této struktury nejsou pouze orgány, které mají tuto politiku (nebo politiky související) ve své kompetenci, ale také soustava strategických dokumentů, dotačních titulů a dalších nástrojů, jejichž prostřednictvím je regionální politika vykonávána a naplňována. Orientace strategického plánu na tyto rámce je racionální a byla zdůrazňována při sběru informací, formulaci priorit, opatření a jednotlivých aktivit.

3 Analýza současného stavu

3.1 Lokalizace a vymezení území

Lokalizaci mikroregionu v územně-správním členění České republiky znázorňuje následující tabulka a mapa uveden v příloze jako Obrázek 1.

Tabulka 1: Lokalizace Mikroregionu Žermanické a Těrlické přehrady v územně-správním členění České republiky

Úroveň členění	Celek
NUTS II (region soudržnosti)	Moravskoslezsko
NUTS III	Moravskoslezský kraj
NUTS IV (okres)	Frydek-Místek, Karviná

Mikroregion je územně vymezen katastry následujících obcí: Albrechtice, Bruzovice, Dolní Domaslavice, Havířov, Horní Bludovice, Horní Domaslavice, Lučina, Pazderna, Soběšovice, Těrlicko a Žermanice. Společné zájmy těchto obcí zastupuje Mikroregion Žermanické a Těrlické přehrady, svazek obcí ustanovený na základě § 49-53 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení).

Tabulka 2: Základní údaje o Mikroregionu Žermanické a Těrlické přehrady¹

Charakteristika	Vymezení
Plocha	124,53 km ²
Počet obcí	11
Počet obyvatel	93 239
Hustota osídlení	784,73 obyv./km ²

3.2 Krajina

Krajinu Mikroregionu Žermanické a Těrlické přehrady vytváří především Podbeskydská pahorkatina (podcelek Těšínská pahorkatina), severní a západní oblasti mikroregionu okrajově zasahují do Ostravské pánve.

3.2.1 Geologická stavba

Území mikroregionu je z geologického hlediska utvářeno různě odolnými mesozoickými a paleogenními (převážně flyšovými) sedimenty Západních Karpat, nižší polohy jsou částečně vyplněny aluviálními sedimenty. Odolnost geologického podkladu a procesy, které na jeho tvarování působily, se podílely na utváření specifického reliéfu.

¹ Zdroj: Český statistický úřad k 31. 12. 2012

3.2.2 Klimatické poměry

Klimatické poměry území jsou ovlivněny vertikální členitostí reliéfu. Tento faktor spolu s otevřeností území k severu (Ostravská pánev) způsobuje značnou proměnlivost povětrnostních činitelů, specifickou v rámci celé České republiky (s výrazným vlivem ze severu). Poměrně často se vyskytují teplotní inverze a meteorologické stavy podmíněné místní konfigurací terénu (mikroklima). Tyto stavy způsobují místy nepříznivé rozptylové podmínky a hromadění exhalací z dopravy, hospodářské činnosti a dalších (převážně bodových) zdrojů znečištění.

Rozložení srážek souvisí jak s výškovými poměry, tak se směrem převládajících vlhkých větrů a polohou území směrem k nim. Území mikroregionu je v rámci České republiky srážkově nadprůměrné.

3.2.3 Vodní poměry

Současná říční síť je výsledkem složitého vývoje v třetihorách a čtvrtohorách. Hlavními vodními toky odvodňujícími území jsou řeky Stonávka a Lučina, které se prostřednictvím řeky Olše resp. Ostravice vlévají do Odry. Rozkolísanost průtoků jednotlivých toků (podmíněná klimatickými a geomorfologickými vlivy a také působením člověka na krajinu) se projevuje čas od času povodňovými stavy, které působí hospodářské škody. Na území mikroregionu se nacházejí dvě rozsáhlé vodní plochy – vodní nádrž Žermanice na řece Lučině a vodní nádrž Těrlicko na řece Stonávce. Z důvodu zajištění stálého přítoku byl pro vodní nádrž Žermanice vystavěn umělý přivaděč z řeky Morávka.

3.2.4 Životní prostředí a jeho ochrana

Stav jednotlivých složek životního prostředí je ovlivňován množstvím znečišťujících vstupů a jiných škodlivých vlivů a jejich charakterem. V devadesátých letech 20. století došlo k zásadnímu zlepšení prakticky všech složek životního prostředí, u kterých je takový vývoj v omezeném čase z věčné podstaty možný. Přesto nelze stav životního prostředí v mikroregionu považovat za zcela uspokojivý.

Jedním z ekologických problémů v mikroregionu je znečištění ovzduší, které je způsobené především koncentrací okolních velkých zdrojů (hutě a koksovny, energetika). Celkově lze konstatovat, že dochází k postupnému snižování emisí ze všech zdrojů. Na zlepšování kvality ovzduší se v devadesátých letech podílelo především snižování objemu průmyslové výroby a investice do ekologizace výroby v mnohých provozech. Současný nárůst průmyslové výroby ve velkých podnicích lokalizovaných v dosahu Mikroregionu Žermanické a Těrlické přehrady je zpravidla doprovázen změnou technologie výroby. Vzhledem k vývoji cen paliv se opět zvyšuje nebezpečí nárůstu znečištění ovzduší prostřednictvím místních zdrojů znečištění. Na kvalitu povrchových vod má výrazný vliv rostoucí míra odkanalizování obcí s napojením na čistírnu odpadních vod. K dočasnému zhoršení kvality vod přispívají i povodňové stavy především horských toků a plošná eroze půdy.

Dlouhodobě vysoké jsou nároky na zábor zemědělské půdy v rámci územního plánování. Zátěží z minulosti zůstávají terénní úpravy, které snížily odolnost krajiny vůči plošné i hloubkové erozi. Relativně stabilní je síť zařízení sloužících k ekologicky šetrnému nakládání s odpady (a řeší se otázky efektivnějšího využití některých druhů odpadů – např. biopaliva). Některé rozvojové záměry narazí na odpor ze strany ekologických organizací nebo na individuální zájmy jednotlivců.

3.3 Společnost

3.3.1 Historie

Historie území je spojena především s Těšínským knížectvím a samotným městem Těšín. Ten se nacházel na křižovatce starých obchodních tras a postupně se stal kulturním, hospodářským a politickým centrem jihovýchodního Slezska. Díky své poloze se Těšínsko v průběhu historie často stávalo prostorem, ve kterém se střetávaly mocenské zájmy okolních států. Početné válečné konflikty vedly k častým posunům hranic, podobu místní společnosti dotvářelo míšení různorodých etnických a kulturních vlivů.

Pro osídlení území bylo významných několik velkých kolonizačních vln: od 12. století lesní lánová kolonizace a ve 13. století kolonizace německá. Naprostá většina obyvatelstva se živila zemědělstvím.

V 16. a 17. století docházelo na Těšínsku k pronikání nového obyvatelstva v rámci tzv. valašské kolonizace. Zároveň bylo toto období ve znamení střídajících se vlivů reformace a protireformace, ale také rozvoje místní vzdělanosti a kultury.

Od počátku 19. století dochází v souvislosti s průmyslovou revolucí k rychlému hospodářskému rozvoji regionu. Novým impulzem dalšího rozvoje území se stala výstavba železnice a formování nového průmyslového centra v nedalekém Ostravsku. Novým prvkem způsobu života se stává tzv. kovozemědělství, zvláštní kombinace životního stylu propojující tradiční silnou vazbu ke krajíně s intenzivní průmyslovou výrobou v továrnách. Po rozpadu habsburské monarchie po prohrané první světové válce byl region jedním z hlavních center národnostních sporů mezi Poláky a Čechy, které neskončily ani s rozdělením území podél hraniční řeky Olzy v roce 1920. Obnovení sporů se region dočkal v roce 1938, v předvečer druhé světové války, kdy bylo území obsazeno polskou armádou.

V pomnichovském období bylo území regionu až do osvobození v dubnu 1945 zabráno nacistickým Německem. Po roce 1948 bylo v regionu (stejně jako v ostatních částech Československa) přikročeno k budování socialistické společnosti se všemi jeho důsledky. Venkovský charakter regionu prošel díky centrálně řízené přeměně řadou závažných deformací.

Velmi závažný dopad do života území současného mikroregionu měla výstavba vodní nádrže Žermanice na území obcí Soběšovice a Dolní Domaslavice a vodní nádrže Těřlicko na území obce Těřlicko v 50. a 60 letech minulého století. Došlo k zatopení center obcí, zničení infrastruktury a významně bylo zasaženo i do společenského života obcí, které se s tímto zásahem vyrovnávaly po desetiletí.

Neudržitelnost sociálního a ekonomického systému spojeného s daným politickým systémem se projevila po roce 1989, kdy po zhroutil centrálně řízeného hospodářství došlo také ke zhroutil významné části místních, uměle udržovaných sociálních a ekonomických vazeb. Zatímco v některých venkovských oblastech nadále pokračuje proces vylidňování, ve většině obcí mikroregionu dochází k přílivu nových obyvatel.

Od konce devadesátých let 20. století postupně roste vnitřní organizovanost mikroregionu (sdružování obcí, vznik neziskových organizací, vznik místní akční skupiny).

3.3.2 Obyvatelstvo

Na území Mikroregionu Žermanické a Těřlické přehrady žilo ke konci roku 2012 celkem 93 239 obyvatel. Jejich rozmístění a hustotu v území znázorňuje následující tabulka.

Tabulka 3: Základní údaje o osídlení mikroregionu

(k 31.12.2012)²

Obec	Rozloha (km ²)	Počet obyvatel	Míra lidnatosti (obyv./km ²)
Albrechtice	12,69	3 928	309,54
Bruzovice	15,95	789	49,47
Dolní Domaslavice	7,37	1 241	168,39
Havířov	32,08	77 371	2 411,81
Horní Bludovice	8,99	2 147	238,82
Horní Domaslavice	5,06	745	147,23
Lučina	7,44	1 271	170,83
Pazderna	3,22	281	87,27
Soběšovice	3,66	865	236,34
Těřlicko	24,65	4 297	174,32
Žermanice	3,42	304	88,89
Mikroregion celkem	124,53	93 239	748,73
- z toho bez Havířova	92,45	15 868	171,64
Moravskoslezský kraj	5 426,83	1 226 602	226,03
Česká republika	78 865,98	10 516 125	133,34

Z prezentovaných dat vyplývá, že hustota osídlení je nejvyšší v severní části mikroregionu a v blízkosti Žermanické přehrady. Populačně nejsilnějšími obcemi jsou Havířov (77 371), Těřlicko (4 278), Albrechtice (3 928) a Horní Bludovice (2 099).

² Zdroj: Český statistický úřad.

. Následující tabulka uvádí některé charakteristiky věkové struktury obyvatelstva mikroregionu v porovnání s jeho širším okolím.

Tabulka 4: Věkové struktura obyvatelstva mikroregionu (k 26. 3. 2011)³

Obec	Počet obyvatel (0-14 let)	Počet obyvatel (65 a více let)	Index demografického stáří
Albrechtice	535	523	0,9776
Bruzovice	102	107	1,0490
Dolní Domaslavice	189	169	0,8942
Haviřov	10 499	13 566	1,2921
Horní Bludovice	275	286	1,0400
Horní Domaslavice	105	90	0,8571
Lučina	155	182	1,1742
Pazderna	36	38	1,0556
Soběšovice	100	147	1,4700
Těrlicko	602	679	1,1279
Žermanice	51	32	0,6275
Mikroregion celkem	12 649	15 819	1,2506
- z toho bez Haviřova	2 150	2 253	1,0479
Moravskoslezský kraj	173 493	188 956	1,0891
Česká republika	1 488 928	1 644 836	1,1047

Demografické složení populace Mikroregionu Žermanické a Těrlické přehrady se příliš neliší od celkového složení obyvatelstva v České republice. V souladu s obecnými populačními trendy dochází i v mikroregionu k demografickému stárnutí, jehož průběh v jednotlivých obcích však výrazně deformuje selektivní charakter migrace. Podobně jako v celé České republice i v mikroregionu došlo v horizontu let 2007 až 2012 k výraznému kvalitativnímu posunu ve směru celkového stárnutí populace. Přirozený populační úbytek je v mikroregionu kompenzován kladným migračním saldem +298 osob v obcích mimo Haviřov. Mezi lety 2006 až 2012 se počet obyvatel v tomto prostoru zvýšil o 78 366 osob (se započtením města Haviřova). Pro rozvoj bydlení jsou atraktivní především obce s dostatkem připravených stavebních pozemků a fungujícími službami. Významnou část nově přichozích tvoří mladé rodiny s dětmi, které opustily městské prostředí. Ve střednědobém výhledu lze očekávat pokračování tohoto trendu, přičemž jeho intenzita se bude postupně snižovat.

³ Zdroj: Český statistický úřad.

Tabulka 5: Vzdělanostní struktury obyvatelstva mikroregionu (k 26. 3. 2011)⁴

Obec	Počet obyvatel (15 a více let)	Počet vysokoškolsky vzdělaných obyvatel	Podíl vysokoškolsky vzdělaného obyvatelstva
Albrechtice	3 255	331	10,17%
Bruzovice	636	79	12,42%
Dolní Domaslavice	993	111	11,18%
Haviřov	65 956	6 537	9,91%
Horní Bludovice	1 750	267	15,26%
Horní Domaslavice	559	63	11,27%
Lučina	1 029	107	10,40%
Pazderna	239	27	11,30%
Soběšovice	707	92	13,01%
Těřlicko	3 639	451	12,39%
Žermanice	235	28	11,91%
Mikroregion celkem	78 998	8 093	10,24%
- z toho bez Haviřova	13 042	1 556	11,93%
Moravskoslezský kraj	1 028 540	116 072	11,29%
Česká republika	8 912 005	1 114 731	12,51%

Území mikroregionu disponuje oproti celé České republice jen mírně horší vzdělanostní strukturou obyvatelstva. Stav proti roku 2011 se ale výrazně zlepšil a ve skupině vysokoškolského vzdělání narostl z 6,4% na 10,24%. Ve srovnání s Moravskoslezským krajem došlo také k mírnému zvýšení.

3.3.3 Hospodářství

Mikroregion je přechod mezi podhorským regionem a průmyslovou oblastí, jehož hospodářský význam úzce souvisí s vývojem blízké ostravské průmyslové aglomerace.

Celý region byl dále znevýhodněn periferní polohou v rámci České republiky, nižší kvalitou životního prostředí a nepříznivou image udržovanou sdělovacími prostředky.

Původní zemědělská výroba byla orientována převážně na živočišnou výrobu. V současnosti jsou ekonomické subjekty podnikající v primárním sektoru nuceny orientovat se na tržně méně kritické komodity a plnit i alternativní funkce zemědělství (ochrana a tvorba krajiny)

Na mikroregion měla dopad investice společnosti HYUNDAI v Nošovicích. Korejská firma investovala ve zdejší průmyslové zóně přibližně 1,12 miliardy EUR. Příchod automobilky, kterou doprovází řada asijských subdodavatelů, dále zvyšuje atraktivitu regionu pro cizí investory. Pro další hospodářský rozvoj území je mimořádně důležitá úroveň podnikatelské aktivity místních obyvatel a kvalita místního inovačního prostředí.

Koncentrace nabídky služeb je závislá na velikosti sídel: venkovská sídla jsou charakteristická místy nižší nabídkou služeb (zejména pro obyvatelstvo), nabídka v okolních sídlech městského typu je s ohledem na regionální podmínky uspokojivá. Silnou konkurenci místním poskytovatelům služeb tvoří nabídka blízkých měst, především pak síla rychle se rozvíjející sítě hyper a supermarketů.

V mikroregionu existují velmi dobré podmínky pro rozvoj cestovního ruchu. Největší potenciál cestovního ruchu představují obě vodní nádrže. V jejich bezprostředním okolí se nachází mnoho rekreačních objektů. Jsou vyhledávaným cílem rekreace návštěvníků a turistů především z blízkých velkých měst (Haviřov, Frýdek-Místek, Ostrava, Český Těšín). V České republice roste zájem turistů o domácí destinace, nedaleká oblast Moravskoslezských Beskyd patří přitom mezi nejatraktivnější turistické cíle v zemi. Právě možnost spojit rozdílné typy trávení volného času, které nabízející rekreace na jedné z přehrad a turistika v nedalekých Beskydech, dále zvyšuje atraktivitu tohoto mikroregionu. Pro další rozvoj cestovního ruchu, jenž se

⁴ Zdroj: Český statistický úřad. 100 % = velikost populace starší 15 let.

zaměřuje na využití místních kulturních a přírodních zajímavostí, jsou nutné rozsáhlé investice zvyšující kvalitu poskytovaných služeb.

Významní zaměstnavatelé podle obcí jsou uvedeni v příloze Tabulka 2

Tabulka 6 : počet subjektů v zemědělství, lesnictví a rybářství k 31.12.2012

Obec	Počet subjektů celkem	Počet subjektů zemědělství ...	Podíl subjektů zemědělství ...
Albrechtice	550	19	3,45%
Bruzovice	174	24	13,79%
Dolní Domaslavice	259	14	5,41%
Havířov	12 334	156	1,26%
Horní Bludovice	396	24	6,06%
Horní Domaslavice	107	8	7,48%
Lučina	289	9	3,11%
Pazderna	47	5	10,64%
Soběšovice	193	11	5,70%
Těrlicko	806	33	4,09%
Žermanice	48	3	6,25%
Mikroregion celkem	15 203	306	2,01%
- z toho bez Havířova	2 869	150	5,23%
Moravskoslezský kraj	244 750	8 637	3,53%
Česká republika	2 727 654	108 567	3,98%

Tabulka 7: Počet subjektů ve stavebnictví

k 31.12.2012

Obec	Počet subjektů celkem	Počet subjektů stavebnictví	Podíl subjektů stavebnictví
Albrechtice	550	40	7,27%
Bruzovice	174	31	17,82%
Dolní Domaslavice	259	39	15,06%
Havířov	12 334	1 227	9,95%
Horní Bludovice	396	41	10,35%
Horní Domaslavice	107	12	11,21%
Lučina	289	29	10,03%
Pazderna	47	4	8,51%
Soběšovice	193	19	9,84%
Těrlicko	806	65	8,06%
Žermanice	48	7	14,58%
Mikroregion celkem	15 203	1 514	9,96%
- z toho bez Havířova	2 869	287	10,00%
Moravskoslezský kraj	244 750	27 963	11,43%
Česká republika	2 727 654	329 133	12,07%

Tabulka 8: počet subjektů v průmyslu

k 31.12.2012

Obec	Počet subjektů celkem	Počet subjektů průmysl	Podíl subjektů průmysl
Albrechtice	550	50	9,09%
Bruzovice	174	29	16,67%
Dolní Domaslavice	259	38	14,67%
Havířov	12 334	1 301	10,55%
Horní Bludovice	396	43	10,86%
Horní Domaslavice	107	16	14,95%
Lučina	289	34	11,76%
Pazderna	47	10	21,28%
Soběšovice	193	23	11,92%
Těřlicko	806	85	10,55%
Žermanice	48	6	12,50%
Mikroregion celkem	15 203	1 635	10,75%
- z toho bez Havířova	2 869	334	11,64%
Moravskoslezský kraj	244 750	30 504	12,46%
Česká republika	2 727 654	328 703	12,05%

2.3.4 Trh práce a nezaměstnanost

Na situaci trhu práce v Moravskoslezském kraji i v mikroregionu má výrazný vliv masivní příliv státem i krajem podporovaných investic, který vyvrcholil příchodem společnosti Hyundai Motor Manufacturing Czech s.r.o. a jejích subdodavatelů do nově vybudované průmyslové zóny v Nošovicích a do zón lokalizovaných v zázemí blízkých měst. Vznik 3,5 tisíce nových pracovních míst se projevil především ve snížení převisu poptávky na trhu práce, ale i výrazněji přispěl ke snížení nebo aspoň udržení celkové míry registrované nezaměstnanosti v mikroregionu.

Míra nezaměstnanosti je proti skutečnosti roku 2006 vyšší jen o +0,49%.

Tabulka 9: Míra nezaměstnanosti

k 26.3.2011

Obec	Počet EAO	Počet nezam.	Míra nezam.
Albrechtice	1 852	218	11,77%
Bruzovice	353	32	9,07%
Dolní Domaslavice	558	56	10,04%
Havířov	35 384	5 729	16,19%
Horní Bludovice	1 026	114	11,11%
Horní Domaslavice	322	32	9,94%
Lučina	560	55	9,82%
Pazderna	141	17	12,06%
Soběšovice	374	32	8,56%
Těřlicko	2 036	199	9,77%
Žermanice	143	21	14,69%
Mikroregion celkem	42 749	6 505	15,22%

- z toho bez Havířova	7 365	776	10,54%
Moravskoslezský kraj	575 689	71 388	12,40%
Česká republika	5 080 573	499 859	9,84%

Z pohledu zaměstnavatelů je rozhodující skupina s počtem zaměstnanců do 49 osob, celkem 1 324, tj. 96,08%.

Tabulka 10: počet zaměstnavatelů podle počtu zaměstnanců

k 31.12.2012

Obec	Počet zaměstnavat. (1-9 z.)	Počet zaměstnavat. (10-49 z.)	Počet zaměstnavat. (50-249 z.)	Počet zaměstnavat. (250-999 z.)	Počet zaměstnávát. (1 000 a více z.)
Albrechtice	56	6	1	0	0
Bruzovice	17	4	1	0	0
Dolní Domaslavice	25	4	0	0	0
Havířov	883	128	41	5	1
Horní Bludovice	37	3	0	0	0
Horní Domaslavice	10	1	0	0	0
Lučina	31	9	0	0	0
Pazderna	5	1	0	0	0
Soběšovice	12	1	0	0	0
Těřlicko	70	16	4	0	0
Žermanice	4	1	0	0	0
Mikroregion celkem	1 150	174	47	5	1
- z toho bez Havířova	267	46	6	0	1
Moravskoslezský kraj	21 346	4 143	978	193	46
Česká republika	226 201	43 380	10 964	1 763	376

Tabulka 11: počet celkem zaměstnaných u zaměstnavatelů

31.12.2012

Obec	Počet zaměstnanců (1-9 z.)	Počet zaměstnanců (10-49 z.)	Počet zaměstnanců (50-249 z.)	Počet zaměstnanců (250-999 z.)	Počet zaměstnanců (1 000 a více z.)
Albrechtice	175	158	225	0	0
Bruzovice	53	105	75	0	0
Dolní Domaslavice	73	105	0	0	0
Havířov	2 583	2 813	4 275	1 875	1 250
Horní Bludovice	118	45	0	0	0
Horní Domaslavice	25	15	0	0	0
Lučina	98	165	0	0	0
Pazderna	18	15	0	0	0
Soběšovice	35	15	0	0	0
Těřlicko	220	353	450	0	0
Žermanice	20	15	0	0	0
Mikroregion celkem	3 415	3 803	5 025	1 875	1 250
- z toho bez Havířova	833	990	750	0	1 250
Moravskoslezský kraj	66 765	92 678	103 950	96 375	94 500
Česká republika	709 888	966 488	1 167 300	873 000	829 250

3.3.4 Infrastruktura

2.3.4.1 Dopravní infrastruktura a služby

Silniční síť na území mikroregionu sice disponuje dostatečnou hustotou dopravních komunikací umožňující dobrou propustnost krajinou, i když je kvalita povrchu některých komunikací je nízká. Dalším negativním faktorem ztěžujícím dopravní dostupnost území je nevýhodná geografická poloha mikroregionu vůči centrálním oblastem České republiky. Kapacita dopravní sítě, jež vyhovovala potřebám objemu přepravy v minulosti, neodpovídá dnešním nárokům.

Na jih od mikroregionu prochází významná dopravní silniční tepna spojující sever a jih Evropy – silnice I/48, jejíž modernizace na rychlostní komunikaci s napojením na dálnici D 47 a východo-západní komunikaci I/11 významně ovlivňuje možnosti dalšího rozvoje mikroregionu. Tato modernizace zlepšuje dopravní přístupnost regionu a poskytuje nové impulzy v rozvoji podnikání. Významnou komunikací v regionu je silnice č. 11 (Český Těšín – Havířov) a silnice č. 474 (Hnojník – Orlová). Severní částí mikroregionu prochází územím města Havířova a obce Albrechtice železniční trať Ostrava – Český Těšín.

Spojení mezi obcemi mikroregionu autobusovou dopravou je zajišťováno společnostmi Arriva a.s. a ČSAD Frýdek-Místek, a.s. V městě Havířově zajišťuje dopravu MHD ČSAD Havířov a.s.. Do krajského města Ostravy zajišťují dálkové autobusy i jiných společností. Kvalita služeb dopravních společností je na dostatečné úrovni. Nejbližší mezinárodní veřejné letiště Leoše Janáčka Ostrava se nachází v Mošnově. V mikroregionu se nachází dostatečně hustá síť značených 4 turistických tras a 13 cyklotras.

2.3.4.2 Technická infrastruktura a služby

Technická infrastruktura obcí zahrnuje jejich vybavení inženýrskými sítěmi, tj. plynem, elektrickou energií, napojení domů na vodovod, kanalizaci, čistírnu odpadních vod apod. Vybavenost území technickou infrastrukturou se liší dle jednotlivých obcí. Jejím indikátorem je vybavenost bytového a domovního fondu napojením na její síť. Podíl napojených domů na kanalizační síť je vyšší než průměr moravskoslezského kraje, v mikroregionu je takto napojeno 42,34 % všech domů (nárůst +7,54%), průměrná hodnota napojení v celé České republice přitom činí 50,97 % domů. Tato situace se zlepšila v současné době realizovanou výstavbou v obci Dolní Domaslavice. Rozvod pitné vody je zajištěn u naprosté většiny domů (83,89 %) Plynofikace obcí probíhala především v průběhu devadesátých let minulého století a dosáhla 60,87%, vzhledem k členitému terénu a značným vzdálenostem mezi jednotlivými obydlími zůstala část domů neplynofikována. Neplynofikované domy představují potenciál pro zavádění alternativních způsobů vytápění, především biomasou. Správcem inženýrských sítí v mikroregionu jsou Energetická společnost ČEZ, a.s. (dodávky elektrické energie), Telefónica O2 Czech Republic, a.s. (sítě telekomunikačního vedení), Severomoravské vodárny a kanalizace a.s. (sítě vodovodů a kanalizací) a Severomoravská plynárenská, a.s. (dodávky plynu).

Tabulka 12: Vodovod

k 31.12.2013

Obec	Počet domů	Počet domů vybavených vodovodem	Podíl domů vybavených vodovodem	Investice 1990-2012 (mil. Kč)
Albrechtice	802	706	88,03%	2,500
Bruzovice	247	184	74,49%	0,400
Dolní Domaslavice	414	411	80,05%	0,000
Havířov	5 420	4 975	91,79%	10,800
Horní Bludovice	654	560	85,63%	15,408
Horní Domaslavice	270	263	97,40%	4,750
Lučina	437	367	83,98%	10,394
Pazderna	78	71	91,03%	0,748
Soběšovice	307	307	100,00%	5,070
Těrlicko	1 188	1 026	86,36%	4,600
Žermanice	103	76	73,79%	3,099
Mikroregion celkem	9 785	8 637	88,27%	57,769
- z toho bez Havířova	4 365	3 662	83,89%	46,969

Moravskoslezský kraj	195 670	164 334	83,99%	.
Česká republika	2 158 119	1 656 010	76,73%	.

Zdroj: obecní a městská statistika

Tabulka 13: Plynofikace

k 31.12.2013

Obec	Počet domů	Počet domů vybavených plynem	Podíl domů vybavených plynem	Investice 1990-2012 (mil. Kč)
Albrechtice	802	642	80,00%	39,908
Bruzovice	247	128	51,82%	12,000
Dolní Domaslavice	414	232	56,04%	20,400
Haviřov	5 420	4 599	84,85%	3,385
Horní Bludovice	654	378	57,80%	32,682
Horní Domaslavice	270	73	27,03%	2,540
Lučina	437	251	57,43%	8,605
Pazderna	78	55	70,51%	4,591
Soběšovice	307	287	93,50%	20,553
Těrlicko	1 188	768	64,65%	40,100
Žermanice	103	47	45,63%	4,654
Mikroregion celkem	9 785	7 256	74,15%	189,418
- z toho bez Haviřova	4 365	2 657	60,87%	186,033
Moravskoslezský kraj	195 670	125 934	64,36%	-
Česká republika	2 158 119	1 088 475	50,44%	-

Zdroj: obecní a městská statistika

Tabulka 14: Kanalizace

k 31.12..2013

Obec	Počet domů	Počet domů vybavených přípojkou ...	Podíl domů vybavených přípojkou ...	Investice 1990-2012 (mil. Kč)
Albrechtice	802	422	52,62%	90,000
Bruzovice	247	0	0,00%	1,100
Dolní Domaslavice	414	0	0,00%	0,000
Haviřov	5 420	3 631	66,99%	252,040
Horní Bludovice	654	252	38,53%	72,060
Horní Domaslavice	270	0	0,00%	0,000
Lučina	437	263	60,18%	20,102
Pazderna	78	0	0,00%	0,000
Soběšovice	307	228	74,27%	62,826
Těrlicko	1 188	682	57,41%	94,430
Žermanice	103	0	0,00%	0,000
Mikroregion celkem	9 785	5 478	55,98%	549,660
- z toho bez Haviřova	4 365	1 848	42,34%	297,620
Moravskoslezský kraj	195 670	78 730	40,24%	.
Česká republika	2 158 119	1 099 983	50,97%	.

Zdroj: obecní a městská statistika

Tabulka 15: Veřejné osvětlení a místní komunikace

k 31.12.2013

Obec	Počet světelných bodů	Počet km místních komunikací	Investice do veřejného osvětlení 1990-2013 mil. Kč
Albrechtice	735	45,00	4,200
Bruzovice	160	30,20	2,100
Dolní Domaslavice	164	29,00	1,429
Havířov	6 506	274,00	91,105
Horní Bludovice	322	24,00	0,092
Horní Domaslavice	123	22,26	1,530
Lučina	175	23,65	0,440
Pazderna	72	31,00	2,481
Soběšovice	136	17,74	3,675
Těrlicko	694	28,00	15,700
Žermanice	68	8,20	0,825
Mikroregion celkem	9 155	533,05	123,577
- z toho bez Havířova	2 649	259,05	32,472

Zdroj: obecní a městská statistika

2.3.4.3 Sociální infrastruktura a služby

Sociální infrastrukturou rozumíme nabídku zdravotnických, školských, sociálních a jim podobných zařízení a služeb, které přispívají k zabezpečení celkově kvalitního životního a podnikatelského prostředí v dané lokalitě. V roce 2013 se na území mikroregionu nacházelo celkem 9 základních škol (z toho 6 jednostupňových, z toho 2 s polským vyučovacím jazykem)). V obcích Horní Domaslavice, Pazderna a Žermanice základní škola chybí. V obci Těrlicko došlo k organizačnímu sloučení škol do jednoho právního subjektu. Mateřských škol bylo k dispozici jedenáct, v obcích Pazderna a Žermanice mateřská škola chybí. Zvažuje se využití části základních škol pro komunitní vzdělávání. Většina studentů mikroregionu navštěvuje některou ze středních škol v blízkých městech Třinci, Českém Těšíně, Frýdku-Místku, Havířově nebo Ostravě. Alespoň jedno zařízení zdravotní péče se nachází v 6 obcích mikroregionu. Náročnou odbornou péči poskytují nemocnice v okolních městech (Frydek-Místek, Ostrava, Český Těšín, Havířov, Třinec). Zařízení sociální péče se nacházejí v Albrechticích, Dolních Domaslavicích, Havířově, Horních Bludovicích, Soběšovicích a Těrlicku. V mikroregionu působí 3 neziskové organizace věnující se práci pro sociálně potřebné osoby (Slezská diakonie, Charita, Armáda spásy) a zařízení města a obcí.

Z pohledu dostupnosti infrastruktury kulturních zařízení je velmi dobrá síť veřejných knihoven, které jsou obyvatelům k dispozici ve všech obcích mikroregionu v počtu 22. Z dalších zařízení nutno zmínit 11 muzeí a galerií a 37 středisek pro volný čas dětí a mládeže. Pro potřeby sportovního vyžití disponuje mikroregion 88 zařízeními.

Tabulka 16: počet škol v obcích

školní rok 2013/2014

Obec	Počet mateřských škol	Počet základních škol (1-5)	Počet základních škol (1-9)	Počet středních škol
Albrechtice	2	2	1	0
Bruzovice	1	1	0	0
Dolní Domaslavice	1	0	1	0
Havířov	30	1	16	19
Horní Bludovice	1	1	0	0
Horní Domaslavice	1	0	0	0
Lučina	1	1	0	0
Pazderna	0	0	0	0
Soběšovice	1	1	0	0
Těřlicko	4	2	1	0
Žermanice	0	0	0	0
Mikroregion celkem	42	9	19	19
- z toho bez Havířova	12	8	3	0
Moravskoslezský kraj	.	.	.	.
Česká republika	.	.	.	.

Zdroje dat: obecní statistika

Tabulka 17: sociální péče

k 31.12. 2013

Obec	Počet domů pro seniory	Počet azylových domů	Počet domů s peč. službou
Albrechtice	0	0	1
Bruzovice	0	0	0
Dolní Domaslavice	0	0	0
Havířov	2	2	5
Horní Bludovice	0	0	0
Horní Domaslavice	0	0	0
Lučina	0	0	0
Pazderna	0	0	0
Soběšovice	0	0	1
Těřlicko	0	0	0
Žermanice	0	0	0
Mikroregion celkem	2	2	7
- z toho bez Havířova	0	0	2
Moravskoslezský kraj	.	.	.
Česká republika	.	.	.

Tabulka 18: zdravotnictví

k 31.12.2012

Obec	Počet ordinací praktického lékaře pro dospělé	Počet ordinací praktického lékaře pro děti a dorost	Počet ordinací stomatologů	Počet ordinací ostatních specialistů	Počet zařízení lékařské péče
Albrechtice	1	1	1	1	1
Bruzovice	0	0	0	0	0
Dolní Domaslavice	1	0	0	0	0
Haviřov	34	16	44	67	21
Horní Bludovice	1	0	2	0	0
Horní Domaslavice	1	0	0	0	0
Lučina	1	1	1	0	0
Pazderna	0	0	0	0	0
Soběšovice	0	0	0	1	0
Těrlicko	3	1	1	2	1
Žermanice	0	0	0	0	0
Mikroregion celkem	42	19	49	71	23
- z toho bez Haviřova	8	3	5	4	2
Moravskoslezský kraj	.	.	.	.	.
Česká republika	.	.	.	.	.

Zdroje dat: obecní statistika

Tabulka 19: kulturní zařízení

k 31.12. 2013

Obec	Počet veřejných knihoven	Počet muzeí a galerií	Počet středisek pro volný čas dětí a mládeže
Albrechtice	1	0	3
Bruzovice	1	1	1
Dolní Domaslavice	1	1	1
Haviřov	11	9	24
Horní Bludovice	1	0	1
Horní Domaslavice	1	0	1
Lučina	1	0	2
Pazderna	1	0	0
Soběšovice	1	0	1
Těrlicko	2	0	3
Žermanice	1	0	0
Mikroregion celkem	22	11	37
- z toho bez Haviřova	11	2	13
Moravskoslezský kraj	.	.	.
Česká republika	.	.	.

Zdroje dat: obecní statistika

Tabulka 20: počet sportovišť

k 31.12. 2013

Obec	Počet koupališť a bazénů	Počet hřišť	Počet tělocvičen	Počet otevřených stadionů
Albrechtice	0	4	2	0
Bruzovice	0	2	1	0
Dolní Domaslavice	0	2	1	0
Havířov	4	15	35	3
Horní Bludovice	0	2	1	0
Horní Domaslavice	0	1	0	0
Lučina	0	2	1	0
Pazderna	0	1	0	0
Soběšovice	1	2	1	0
Těřlicko	0	4	5	0
Žermanice	0	1	0	0
Mikroregion celkem	5	36	47	3
- z toho bez Havířova	1	21	12	0
Moravskoslezský kraj	.	.	.	.
Česká republika	.	.	.	.

Zdroje dat: obecní statistika

3.4 Správa

Změnám, které přinášel život čelili aktéři soukromého, podnikatelského, veřejného i neziskového sektoru svými systematickými aktivitami, jež zahrnovaly přípravu a realizaci mnoha rozvojových projektů. Tyto měly vliv na celkové zkvalitnění místního životního a ekonomického prostředí a životních podmínek místních obyvatel.

Obce se sdružily v mikroregion, připravily a začaly naplňovat vlastní rozvojovou strategii a vlastní rozvojové projekty. Aby usnadnily složitou administraci těchto projektů, založily a začaly využívat specializované instituce vybavené školenými profesionály. Aby tyto projekty mohly financovat, začaly podávat žádosti o finanční podporu regionálních, národních i evropských institucí. Mezi obcemi, mikroregionem a těmito specializovanými institucemi, ale také mezi zainteresovanými podnikatelskými a neziskovými subjekty vznikla atmosféra kreativní spolupráce.

Na současnou situaci v mikroregionu a jeho budoucí vývoj působí nepřehledné množství aktérů soukromého, podnikatelského i neziskového sektoru, domácnosti a jednotlivci, z nichž zdaleka ne všichni mají v regionu sídlo nebo bydliště. Pouze část těchto osob a institucí se podílela na tvorbě této strategie a má odpovědnost za její podobu a ještě menší část reálně odpovídá za její naplňování. Trendem posledních dvaceti let je postupné zahušťování vnitřního a vnějšího institucionálního prostředí územního rozvoje. Vzhledem k tomu, že jednotliví aktéři nedisponují sdíleným rozpočtem a jinými společnými nástroji rozvoje mikroregionu, je jejich závazek naplňovat tuto strategii dobrovolný a fakticky nevyimahatelný.

2.4.1 Obce

Primárním nositelem odpovědnosti za rozvoj území ve své působnosti je 11 obcí, které tvoří mikroregion a které ze zákona pečují o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů. Klíčovými faktory ovlivňujícími efektivitu výkonu jejich samosprávních funkcí jsou aktivita, stabilita a kapacity politických, řídicích a administrativních aparátů a objem a struktura zdrojů, s nimiž obce nakládají. Organizační potenciál jednotlivých obcí je značně omezený a nejmenší z nich zvládají nanejvýše běžné fungování obce a administraci banálních projektů. Příprava a realizace náročnějších projektů nebo systematické strategické řízení jsou zcela mimo jejich možnosti, což je zčásti kompenzováno aktivitami mikroregionů.

Tabulka 21: příjmy a výdaje obcí mikroregionu (tis. Kč)

k 31.12.2012

	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Příjmy celkem	1 531 599	1 646 180	1 540 685	1 723 737	1 815 725	1 583 983
Daňové příjmy	1 013 988	1 096 688	990 137	1 021 326	1 012 198	991 336
Přijaté dotace	445 007	453 439	442 137	603 113	700 156	521 238
Výdaje celkem						
Běžné výdaje	1 181 264	1 210 299	1 257 984	1 409 194	1 350 652	1 016 324
Kapitálové výdaje	451 836	480 454	353 642	507 091	399 255	661 413
Příjmy celkem	1 531 599	1 646 180	1 540 685	1 723 737	1 815 725	1 583 983

Na základě analýzy obecních rozpočtů v období let 2007–2012 byly celkové příjmy obcí mikroregionu k 31.12.2012 ve výši 9 841 909 tis. Kč, z čehož 62,24 % činily daňové, 5,60 % nedaňové a 32,16 % dotační příjmy. Zatímco daňové příjmy vytváří relativně stabilní základ obecních rozpočtů, závislý pouze na občasných (byť zásadních) změnách systému rozpočtového určení daní. Pozitivní dopad na rozpočty obcí má poslední změna RUD s platností od roku 2013.

Výdaje obcí ve sledovaném období činily 10 275 138 tis. Kč, z čehož běžné výdaje představovaly 7 425 717 tis. Kč -72,27% a kapitálové výdaje 2 853 691 tis. Kč -27,73 %. Hospodaření obcí bez Havířova je s kladným přebytkem 37 951 tis. Kč a svědčí o celkově dobrém zdraví samosprávních rozpočtů. Celkově vyjádřený záporný rozdíl příjmů a výdajů je způsoben velkými investicemi města Havířova do infrastruktury. Zejména u menších obcí lze pozorovat kritickou závislost kapitálových výdajů na objemu přijatých dotací. Viz tabulka č. 1 příjmů a výdajů jednotlivých obcí v příloze.

Na území mikroregionu pracují nevládní organizace, které poskytují hlavně sociální služby a poradenství: Charita, Slezská Diakonie, Armáda spásy. Své služby nabízejí v domech se sociální a pečovatelskou péčí. V každé obci jsou činné společenské organizace jako sbory dobrovolných hasičů-12, sportovní organizace a kluby v počtu 86, v kulturní a sociální oblasti působí 96 organizací a klubů a volnočasové vyžití nabízí 102 seskupení. Občané zapojení do společenských organizací jsou ta aktivní skupina společnosti, která svůj zájem projevuje nejen ve svém spolku, ale např. i při účasti ve volbách všeho druhu. Dlouhodobě se projevuje nižší zájem o komunální volby před parlamentními, který je v některých obcích až o třetinu nižší. Pouze ve dvou obcích, Horních Domaslavicích a Žermanicích, je účast v komunálních volbách vyšší. Výrazně nejnižší účast zaznamenávají volby do Senátu parlamentu ČR, které se pohybují kolem 25%.

Tabulka 22: Základní údaje o volbách - účast voličů v %

Obec	PS 2006	PS 2010	PS 2013	ZO 2006	ZO 2010
Albrechtice	63,54	61,32	61,08	45,87	44,50
Bruzovice	69,71	65,64	65,61	60,76	57,47
Dolní Domaslavice	71,33	65,71	61,77	60,02	54,77
Havířov	59,72	55,73	52,83	31,98	34,12
Horní Bludovice	69,85	67,29	63,73	53,82	56,33
Horní Domaslavice	76,20	69,38	62,56	73,18	69,07
Lučina	70,43	65,10	66,51	62,88	61,97
Pazderna	66,67	66,96	62,77	46,23	40,00
Soběšovice	73,81	68,03	66,98	60,78	61,83
Těřlicko	68,24	64,79	63,95	48,38	57,14
Žermanice	59,80	60,78	61,13	58,71	67,63
Celkem za MR	68,12	64,61	62,63	54,78	54,98
MSK	61,02	58,19	55,48	40,19	42,79
ČR	64,47	62,60	59,48	46,38	48,50

Zdroj: ČSÚ

2.4.2 Mikroregion

Od roku 1999, v reakci na složité podmínky pro výkon samosprávních funkcí a na nastolené rozvojové výzvy, je prohlubována spolupráce obcí prostřednictvím mikroregionu, který záhy po svém ustanovení začaly naplňovat své strategie a realizovat vlastní rozvojové projekty. Aby usnadnil složitou administraci těchto rozvojových projektů, ale i z dalších důvodů, mikroregion založil obecně prospěšnou společnost LUSTON o.p.s. jako svého administrátora. Systematická spolupráce obcí sdružených v mikroregionu je na dobré úrovni. Jádro společných aktivit se koncentruje do oblasti společenských, kulturních a sportovních aktivit, společné propagace a řešení operativních úkolů spojených s běžným fungováním obcí. Významná je spolupráce i při společném prosazování investičních projektů pro jednotlivé obce, ale i při realizaci projektů pod hlavičkou mikroregionu (tři projekty na opravu drobných sakrální objektů). Velmi pozitivní dopad na snížení výdajů z rozpočtů obcí mají společné aukce na dodavatele energií.

Mikroregion je financovány prostřednictvím příspěvků členských obcí a dotacemi na realizaci společných projektů a zajištění vlastního chodu. Ve srovnání s rozpočty jednotlivých obcí jsou finanční zdroje mikroregionů zanedbatelné a pokrývají prakticky pouze jejich běžnou činnost. Ve vztahu k potřebám rozvoje území a k přípravě a realizaci společných projektů je nutné zabezpečovat dodatečné financování z příspěvků členských obcí nebo z dotačních zdrojů. Příjmy mikroregionu, jako dobrovolného svazku obcí, byly ve sledovaném období celkem 4 805 tis. Kč, z toho dotace 4 567 tis. Kč – 95,04%. Výdaje celkem byly 4 467 tis. Kč, z toho běžné výdaje činily 4 365 tis. Kč tj. 97,72%. Výdajová položka je dána především výdaji za služby administrátora mikroregionu společnosti LUSTON o.p.s.. Rostoucí úkoly vyplývající ze společných cílů a zájmů vedou již k plnému využití služeb administrátora. Výdaje na tuto služby se zatím daří pokrývat v rozhodující výši z dotačních zdrojů. K těm hlavním patří dotace Moravskoslezského kraje.

Tabulka 23: příjmy a výdaje mikroregionu(dobrovolnéhosvazkuobcí) (tis. Kč) (k 31.12.2012)

	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Příjmy celkem	524	521	870	853	825	1 212
Přijaté dotace	524	485	870	853	667	1 168
Výdaje celkem	510	553	711	846	909	938
Běžné výdaje	510	553	609	846	909	938

2.4.3 Program přeshraniční spolupráce mikroregionu v rámci Euroregionu Beskydy.

Mikroregion patří k zakládajícím členům Regionu Beskydy v roce 2000 a aktivně se zapojuje do jeho činnosti. V rámci operačního programu Přeshraniční spolupráce jsme navázali spolupráci s polskou obcí Lodygowice. V rámci této spolupráce jsme realizovali společně tři projekty. Dne 20. září 2012 byla v Lodygowicích podepsána mezi partnery dohoda o dlouhodobé spolupráci.

Hlavní směry přeshraniční spolupráce:

1. Zúžení a rozvoj dobré spolupráce mezi partnery
2. Vytváření podmínek pro rozvoj kontaktů se zahraničními partnery prostřednictvím přeshraniční infrastruktury
3. Organizování a koordinace aktivit v oblasti kultury, vzdělávání, sportu a cestovního ruchu.
4. Propagace partnerských obcí a MR ve svých zemích
5. Implementace nových technologií, zkušenosti a postupů používaných partnerskou obcí v její zemi.

Druhá linie přeshraniční spolupráce běží na základě individuální spolupráce jednotlivých obcí s polskými partnery.

2.4.4 Ostatní místní a regionální účastníci

Kromě obcí se na současné podobě a budoucím směřování mikroregionu výrazně podílí nespočetné podnikatelské a neziskové subjekty, domácnosti a agilní jednotlivci. Jejich zástupci se podíleli na přípravě této strategie, a ačkoli nenesou přímou odpovědnost za její implementaci, mohou k jejímu naplnění výraznou mírou přispět svými individuálními aktivitami

nebo z titulu svých produkčních, spotřebitelských, zaměstnavatelských a mnoha dalších funkcí. Reálný přínos těchto aktérů k naplňování této strategie je z principu nepředvídatelný, svými kapacitami však mnohonásobně převyšují potenciál všech obcí i mikroregionu.

Významnými reprezentanty místního partnerství jsou Spolek pro obnovu venkova, Region Beskydy a MAS Pobeskydí, která na území působí od roku 2004 na principech metody LEADER. Filosofie LEADERu je založena na pevném přesvědčení, že místní společenství na úrovni obcí a mikroregionů jsou sama schopna nejlépe řešit vlastní problémy a že je tedy účelné poskytovat jim maximální možnou podporu, a to prostřednictvím tzv. místních akčních skupin.

V mikroregionu jsou s aplikací metody LEADER a spoluprací s MAS dobré zkušenosti. Dobré zkušenosti jsou i se spoluprací v rámci Regionu Beskydy a využití OPPS jak na polskou tak i slovenskou stranu. Vzhledem k velikosti Pobeskydí není možné ani žádoucí, aby byly tyto organizace garantem partnerství mezi aktéry na místní úrovni a nahrazovaly tak přirozenou a nezastupitelnou roli obcí nebo jejich svazků. S využitím odborných, organizačních a finančních kapacit, jimiž disponují, mohou vytvářet prostředí pro žádoucí vývoj místních společenství a představovat silný mezičlánek mezi místní a mikroregionální úrovní a vnějším prostředím i na mezinárodní úrovni.

2.4.5 Účastníci vyšších hierarchických úrovní

Kromě vlivu lokálních a regionálních aktérů, působících zevnitř území, působí na rozvoj mikroregionu také řada vnějších aktérů různých hierarchických úrovní a zájmů. Na jedné straně jde o aktéry veřejného, soukromého podnikatelského a neziskového sektoru, kteří do mikroregionu lokalizují své aktivity, na druhé straně o hierarchicky vyšší aktéry veřejné sféry, kteří v rámci svých politik rozvoj mikroregionu (stejně jako jiných území) přímo nebo nepřímo podporují či jinak ovlivňují. Hierarchicky nejbližšími aktéry jsou zejména Moravskoslezský kraj, Euroregion Těšínské Slezsko, Euroregion Beskydy, správy CHKO Beskydy a obce, jejichž rozšířená působnost zasahuje do mikroregionu tj. Havířov a Frýdek-Místek. Na vyšších úrovních hierarchie se jedná především o Českou republiku, jednotlivá ministerstva a jim podřízené organizace, Svaz měst a obcí České republiky, Spolek pro obnovu venkova ČR, Národní síť Místních akčních skupin České republiky a další organizace. Klíčovým aktérem současného rozvoje mikroregionu je Evropská unie.

Tyto instituce definují koncepční rámce vlastních politik a vytvářejí finanční a nefinanční nástroje jejich uplatňování, jejichž využití ve prospěch rozvoje mikroregionu je jedním z účelů této strategie. Nepřehledná struktura a působnost jednotlivých aktérů a systémů vnější podpory značně komplikují běžný život a rozvoj území nejen v mikroregionu. Ačkoli tato situace snižuje efektivitu úsilí místních a regionálních aktérů, je z pragmatického hlediska faktem, který je nutné přijmout a přizpůsobit se mu, především proto, že rozvoj mikroregionu byl a bude na vnějších zdrojích kriticky závislý.

2.4.5 Plnění globálních ukazatelů za roky 2007-2012

Strategický plán MR byl postaven jako integrovaný projekt, jehož cíle byly naplňovány realizací akčních plánů obcí, které měly charakter samostatných projektů. To jak jednotlivé samosprávy obcí uměli zapojit další účastníky (podnikatelé, společenské organizace, občané) ze svých území, záleželo jen na nich. Mikroregion to nemohl zásadně ovlivňovat. Akční plány měli být zpracovány na období 2 let. Další vývoj a potřeby obcí však byly takové, že aktualizace těchto plánů proběhla pouze v roce 2010. Obce do svých akčních plánů zařadily celkem 154 projektů výhradně investičního charakteru. Hlavním ukazatelem realizace projektů byla úspěšnost jednotlivých obcí při získání finančních prostředků z dotací a grantů. Možnosti v tomto směru byly díky nastavení podmínek pro venkov, bohužel menší než naše potřeba, ale i schopnost je využít. Např. prostředky z ROP Moravskoslezského kraje byly pro venkov vyčerpány do 3 let. K počtu projektů a výši nákladů lze souhrnně konstatovat, že očekávání a představy byli výrazně větší než realita. Obce a MR zahrnuli do svých akčních plánů celkem 156 projektů v celkové výši nákladů 1 616 mil. Kč (viz. tabulka č. 24), realizováno bylo 63 projektů a rozpracované 26 projektů v celkové výši 248 601 tis. Kč. Nerealizovalo se celkem 67 projektů. Realizováno a rozpracováno je 57,1% tj. 89 projektů.

Plánované projekty za mikroregion byly nad potřebami i možnostmi realizace. V rámci Euroregionu Beskydy a OP přeshraniční spolupráce MR realizoval 3 projekty na opravu drobných sakrálních objektů v 8 obcích s polskou obcí Lodygowice. Projektovými partnery jsme byli pro obec Lodygowice ve 2 projektech. Mikroregion byl i organizátorem sportovních akcí ve volejbalu, lyžování a střelbě. Velkou aktivitou MR, která se objevila až v roce 2009 je zastřešení žádosti obcí v rámci programu „Revitalizace Moravskoslezského kraje“ na Ministerstvo průmyslu a obchodu. Úsilí MR řešit vztahy obcí v širších souvislostech vedli v roce 2013 k přijetí Statutárního města Havířova za člena MR. Obě vodní nádrže jsou významným místem volnočasových aktivit občanů města Havířova. Navíc 3 obce jsou v působnosti ORP Havířova, kde je

provázání vztahů a činnosti ještě užší. První velkou společnou aktivitou je postup při plánování a realizaci cyklostezek v celém území MR.

Tabulka 24: plnění akčních plánů (tis. Kč) k 31.12.2013

Obec	Ano	Ne	Rozpracováno	Celkem	Realizace	Plán
Albrechtice	15	0	5	20	43 083	140 910
Bruzovice	11	5	1	17	40 550	185 700
D.Domaslavice	6	5	4	15	20 085	230 200
H.Bludovice	8	6	0	14	39 925	101 200
H.Domaslavice	2	2	1	5	9 200	53 500
Lučina	4	8	2	14	8 048	189 650
Pazderna	4	5	1	10	5 573	27 330
Soběšovice	3	12	5	20	22 715	287 000
Těřlicko	6	9	8	23	9 146	377 002
Žermanice	4	4	0	8	2 659	27 330
MR (DSO)	0	10	0	10	0	0
Celkem	63	67	26	156	200 984	1 616 822
	40,4%	42,9%	16,7%	100,0%		

Zdroj: obecní statistika

S ohledem na organizační strukturu dobrovolného svazku obcí a chybějící organizační aparát byly pro hodnocení strategického plánu stanoveny parametry na úrovni několika globálních hodnot, které umožní sledovat naplnění cíle strategického plánu. Hodnotící ukazatele a parametry byly zvoleny tak, aby byla dotace snadno získatelná i s dodatečnou vypovídací hodnotou. Stávající hodnoty jsme vyhodnotili i s městem Havířovem, přestože je členem jeden rok.

Tabulka 25: Vyhodnocení globálních monitorovacích a hodnotících ukazatelů

Ukazatel	Plánovaná hodnota	Stávající hodnota ⁵
Počet obyvatel Cíl: mírný nárůst	15 500	94 171 bez Havířova 15 868
Migrační saldo Cíl: kladné migrační saldo	+ 150	- 689 bez Havířova + 298
Počet vzdělávacích zařízení Cíl: neklesající stav	25	89 bez Havířova 23
Počet zdravotnických zařízení Cíl: neklesající stav	28	204 bez Havířova 22
Počet podnikatelských subjektů Cíl: nárůst	2 700	13 058 bez Havířova 2 435
Počet právnických osob Cíl: mírný nárůst	340	2 127 bez Havířova 434
Míra nezaměstnanosti Cíl: pokles	8 %	10,79 % bez Havířova 10,54%

⁵ Zdroj: ČSÚ, obecní statistika k 31. 12. 2012

Podíl výměry lesní půdy na celkové výměře Cíl: neklesající stav	17 %	10,66%
		bez Havířova 15,90%
Podíl výměry orné půdy na výměře zemědělské půdy Cíl: nezvyšování podílu	72 %	73,24%
		Bez Havířova 74,50%

Počet obyvatel i migrační saldo, bez Havířova, vykazují nárůst, což potvrzuje dlouhodobý trend zájmu o bydlení ve venkovském území mikroregionu. Přes složitou situaci ve vzdělávání a zdravotnictví se obcím podařilo udržet počet zařízení, která poskytují služby v těchto oblastech. Přes rostoucí aktivitu a zájem lidí postarat se o sebe sami, vyjádřenou nárůstem počtu podnikatelských subjektů, je míra nezaměstnanosti v podstatě na stejné úrovni (nárůst + 0,49%). Podíly lesní a orné půdy na celkové výměře jsou v souhrnu vyšší. Nakolik byl pokles lesní půdy způsoben úbytkem nebo změnou kultury na ornou je nad rámec hodnocení a ani není statisticky významné.

V rámci kompetencí účastníků realizace a hodnocení strategie měli zásadní roli obce a valná hromada starostů (sněm starostů). Valná hromada starostů se scházela pravidelně každý měsíc a jednotlivé projekty obcí byly předmětem formální i neformálních diskuzí účastníků. Mikroregion je velmi aktivní v organizacích MAS Pobeskydí, SPOV, Region Beskydy.

3 Soulad strategie s rozvojovými dokumenty územních celků

Rozvoj mikroregionu a jednotlivých obcí je koncepčně ukotven v řadě strategických a územně-plánovacích dokumentů s působností na místní – obecní úrovni. Při zpracování této strategie byly tyto rámce v maximální možné míře respektovány. Zásadní je, aby strategie jako celek byla v souladu nejen s potřebami a prioritami mikroregionu, ale i s prioritami určenými ve strategických dokumentech vyšších územních a integračních celků, kterými jsou pro území mikroregionu:

- ORP Frýdek-Místek
- ORP Havířov
- NUTS II Moravskoslezsko
- Česká republika
- Evropská unie

Z mnoha desítek strategických a územně-plánovacích dokumentů, vzatých v úvahu při přípravě této strategie, lze zmínit následující:

Místní úroveň:

- Strategické plány mikroregionů a obcí
- Územní plány obcí

Regionální úroveň

- Územně analytické podklady ORP Frýdek-Místek a ORP Havířov
- Strategie rozvoje Moravskoslezského kraje na léta 2009–2020,
- Regionální inovační strategie Moravskoslezského kraje 2010–2020
- Zásady územního rozvoje Moravskoslezského kraje
- Návrh řešení socioekonomicky znevýhodněných oblastí Moravskoslezského kraje
- Koncepce rozvoje cyklistické dopravy na území Moravskoslezského kraje
- Marketingová strategie rozvoje cestovního ruchu v Moravskoslezském kraji pro léta 2009–2013 - aktualizace s výhledem do roku 2015
- Plán rozvoje vodovodů a kanalizací Moravskoslezského kraje
- Územní plán VÚC Beskydy
- Další sektorové strategie, plány a koncepce Moravskoslezského kraje
- Plán péče o Chráněnou krajinnou oblast Beskydy na období 2009–2018
- Strategie rozvoje Pobeskydí (pro období 2014–2020)
- Strategický plán LEADER MAS Pobeskydí (pro období 2014–2020)

Národní úroveň

- Strategie regionálního rozvoje ČR pro období 2014–2020 (návrh)
- Strategie regionálního rozvoje ČR 2007–2013
- Národní strategický plán rozvoje venkova České republiky na období 2007–2013
- Další sektorové strategie, plány a koncepce vlády České republiky a jednotlivých ministerstev
- Politika územního rozvoje České republiky
- Národní strategie rozvoje cyklistické dopravy

Nadnárodní úroveň

- *Nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 ze dne 11. července 2006 o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu a Fondu soudržnosti a o zrušení nařízení (ES) č. 1260/1999.*

4 Souhrnná SWOT analýza

• Silné stránky (S)

Atraktivní prostředí a pestrá struktura kulturní krajiny stimulující cestovní ruch
 Existující zkušenosti a dostatečné odborné kapacity pro přípravu a realizaci rozvojových strategií a rozvojových projektů
 Strategicky výhodná poloha vůči hlavním dopravním tahům, blízkým městům a hranicím s Polskem a Slovenskem
 Zlepšující se životní prostředí a dobré podmínky pro bydlení (obecně), včetně dostupnosti základní technické a sociální infrastruktury (ve středně velkých a větších sídlech a v sídlech s koncentrovanou zástavbou)
 Existující zkušenosti s aplikací metody LEADER
 Dostatek volných ploch a objektů pro privátní i veřejnou investiční činnost
 Tradice hospodaření na půdě i v méně příznivých oblastech
 Dobrá propustnost krajiny dopravními sítěmi, včetně sítí turistických stezek a cyklotras
 Zvyšující se význam nestátních neziskových organizací a dobrovolných svazků obcí
 Malý výskyt sociálně-patogenních jevů
 Zachovalé mezilidské vztahy a tradice spolupráce mezi obyvateli
 Bohatství kulturního dědictví a tradic
 Dostatečný potenciál zemědělské půdy a pracovních sil pro zemědělství a lesnictví

• Příležitosti (O)

Zájem o bydlení na venkově ze strany především solventních rodin s malými dětmi
 Rostoucí poptávka po zavádění alternativních (obnovitelných) zdrojů energií
 Posilování významu metody LEADER pro rozvoj venkova
 Rostoucí zájem společnosti o ochranu životního prostředí a krajiny
 Existence systému podpor rozvojových projektů a budování kapacit pro jejich přípravu a realizaci
 Rostoucí zájem společnosti na posílení alternativních funkcí zemědělství a mimoprodukčních funkcí lesa
 Probíhající a plánované rozsáhlé investice do dopravní a technické infrastruktury ze strany veřejného sektoru a investice soukromého podnikatelského sektoru (průmyslové zóny)
 Odstraňování bariér spojených s existencí státních hranic, pokračující evropská integrace
 Trvale rostoucí zájem návštěvníků a turistů o domácí destinace
 Rostoucí zájem o zdravý životní styl a o kvalitní a bezpečné potraviny
 Oživení a měnící se struktura národního a regionálního hospodářství
 Existence zdrojů informací o pozitivních příkladech a dobrých zkušenostech v oblasti zemědělství a rozvoje venkova

• Slabé stránky (W)

Nízká akumulace kapitálu a chronický nedostatek finančních prostředků v hospodářství, veřejné správě i neziskovém sektoru
 Špatný technický stav mnoha objektů a ploch v obcích
 Nízká úroveň vybavení sítěmi technické a sociální infrastruktury a vysoké náklady na jejich pořízení, provoz a údržbu především v oblastech s rozptýlenou slezskou zástavbou
 Nedostatečné zastoupení v politických a správních orgánech vyšší úrovně
 Nízká míra participace občanů na rozhodování

Převažující nízká rentabilita a přidaná hodnota místního hospodářství a jeho struktura, nízká produktivita práce a zastaralé technické a technologické vybavení

Horší dopravní dostupnost ve srovnání s městy, především nižší kvalita povrchu pozemních komunikací a horší dostupnost veřejnou dopravou, špatná dopravní dostupnost regionu

Negativní demografická struktura (především věková a vzdělanostní) a dynamika

Vysoká nezaměstnanost, její negativní struktura a nedostatek pracovních příležitostí na jedné straně, nedostatek kvalifikovaných pracovních sil pro některá odvětví na druhé straně

Nedostatečná infrastruktura cestovního ruchu a volného času a nedostatek informovanosti o jejích možnostech

Vysoká závislost zemědělského sektoru na dotacích

Existence lokalit se zhoršeným stavem životního prostředí v souvislosti s úpadkem nebo změnami některých forem využití krajiny (zejména v zemědělství a lesnictví)

Existence konfliktů a špatná komunikace mezi některými aktéry rozvoje venkova při přípravě a realizaci rozvojových záměrů

Pomalejší postup zavádění moderních komunikačních a informačních technologií a málo rozvinuté a málo využívané služby celoživotního vzdělávání a poradenství

Negativní image části oblasti (především severní části zasahující na Ostravsko)

Nevyřešené majetkové vztahy a převažující nájemní vztahy k půdě

Nedostatečné využívání výsledků vědy a výzkumu, pomalý postup zavádění inovací v hospodářství, veřejné správě i neziskovém sektoru

- **Ohrožení (T)**

Nedostatek finančních prostředků na realizaci opatření na venkově

Konflikty rozvojových záměrů s požadavky na udržitelný rozvoj obcí a ochranu přírody a krajiny nebo s individuálními zájmy jednotlivců a jejich organizací

Pokračující oslabování na venkově tradičně silných mezilidských vztahů

Legislativní bariéry a nevhodně nastavený právní a administrativní systém a systém technických norem

Pokračující oslabování pozice venkova v systému řízení státu a nestabilita tohoto systému

Nestabilita zemědělského sektoru a ztráta možností získání dotací

Neochota významných aktérů ze strany podnikatelských, neziskových a veřejných subjektů shodnout se na konsensu ohledně podoby venkova a kooperovat při projektech s potenciálně pozitivními dopady

Pokračování procesu ekonomické a kulturní globalizace a prohlubování závislosti regionu na vnějších zdrojích

Změny klimatu a s tím související extrémní klimatické jevy (záplavy, vichřice, sucho, extrémní teploty)

Pokračující a prohlubující se negativní demografické trendy, růst rozdílů v životní úrovni a riziko zvýšení kriminality v souvislosti s přílivem nových obyvatel

Organizační a finanční nepřipravenost na využití prostředků z EU

Ztráta ekonomické konkurenceschopnosti regionu, státu

Zhoršení stavu životního prostředí

Ztráta tvárnosti venkovské krajiny v důsledku urbanisticky a architektonicky nekonceptní nové výstavby

Snížení podílu trvale bydlících obyvatel na venkovské populaci

5 Strategická vize rozvoje území

5.1 Východiska strategie

Základní výchozí myšlenkou při formulování strategie mikroregionu bylo přesvědčení, že připravovaný rozvoj území by měl být udržitelný (měl by respektovat právo budoucích generací na vlastní rozvoj) a harmonický. Princip harmonie klade důraz na vyváženost aktivit s ohledem na zájmy drtivé většiny místních obyvatel, veřejných, soukromých podnikatelských i neziskových subjektů i návštěvníků a turistů.

Za stěžejní lze považovat rozvoj mikroregionu prostřednictvím stimulace vnitřního potenciálu území. Především o lidské zdroje je třeba systematicky pečovat a vhodně je rozvíjet. Z krátkodobého hlediska je účelné využít příležitostí, které spočívají v existenci vnějších zdrojů (především v nástrojích regionální politiky ČR a politiky ekonomické a sociální soudržnosti EU).

Významným potenciálem disponuje partnerství veřejného, soukromého a neziskového sektoru, a to jak ve fázi přípravy rozvojových aktivit, tak při jejich realizaci a případném provozu jejich výsledků.

5.2 Strategická vize a globální cíl rozvoje území

Smyslem formulování vize ve strategickém plánování je ve zhuštěné formě podat základní informace o výchozí situaci regionu a o tom, jakou podobu bude díky realizaci strategie mít.

Mikroregion bude atraktivním místem pro bydlení všech současných i budoucích obyvatel, kteří svým dílem přispívají k jeho rozvoji. Život na venkově bude plnohodnotnou a zdravou alternativou životu ve městech, čerpající z kvalitního životního prostředí, tradičně silných mezilidských vztahů a možností všestranného sebeuplatnění obyvatel v práci i ve volném čase. Pro návštěvníky a turisty bude přitažlivý a pohostinný.

Mikroregion Žermanické a Těrlické přehrady bude atraktivním místem pro zdravý život, práci i odpočinek.

K dosažení strategické vize přispěje splnění následujících globálních cílů:

- Minimálně udržet a navázat na stávající strukturu venkovského osídlení a urbanistiky, dále ji rozvíjet a dosáhnout vyváženého stavu s ohledem na tradici, potřeby obcí a hospodářský rozvoj
- Zajistit území s technickou infrastrukturou pro další rozvoj bydlení a hospodářského rozvoje
- Zlepšit stav v dopravní infrastruktuře
- Zachovat v mikroregionu prostředí a styl vesnického života, pokud nebyl historií narušen, obnovit ty jeho prvky, které minulost narušila, definovat a realizovat moderní filosofii vesnického života
- Vytvářet podmínky pro trvale udržitelný rozvoj životního prostředí
- Trvale zlepšovat podmínky v oblasti školství, kultury a sportu, zdravotnictví a sociální péče, které přesvědčí obce a převážnou většinu občanů mikroregionu, že naplnění tohoto cíle je přínosem a slouží ku prospěchu a rozvoji jednotlivých obcí a občanů.

5.3 Hlavní cíle

Strategický plán Mikroregionu Žermanické a Těrlické přehrady se hlásí k principům místní agendy 21 a principům trvale udržitelného rozvoje. Navazuje tak na dlouhodobě uplatňovaný systémový přístup významné části aktérů územního rozvoje, kteří se zúčastnili přípravy tohoto strategického plánu a budou se podílet i na jeho naplňování.

Na základě vyhodnocení Strategického plánu rozvoje mikroregionu na období 2007-2013 a zpracované SWOT analýzy, byly stanoveny hlavní rozvojové cíle.

Tabulka 26: Cíle Strategického plánu Mikroregionu Žermanické a Těrlické přehrad

Cíl 1	Společnost Harmonický rozvoj lidských zdrojů, místní společnosti a kultury
Cíl 2	Infrastruktura Zlepšit životní podmínky a možnosti podnikání
Cíl 3	Hospodářský rozvoj Podpora hospodářského rozvoje mikroregionu
Cíl 3	Životní prostředí Růst kvality životního prostředí a životních podmínek obyvatel

Stručná charakteristika hlavních cílů:

5.3.1 Společnost

Harmonický rozvoj lidských zdrojů, místní společnosti a kultury

Dosažení tohoto cíle vyžaduje uspokojování základních potřeb obyvatel, včetně přijatelné úrovně sociálních, vzdělávacích a zdravotních služeb a infrastruktury volného času. Součástí kvalitního prostředí pro život jsou i tradičně silné mezilidské vztahy.

Strategický plán mikroregionu se v rámci problémového okruhu Společnost se bude orientovat na investice do kvality bydlení na venkově a na související aktivity neinvestičního charakteru, marketingových aktivitách s cílem udržet v regionu mladé, kvalifikované a jinak perspektivní obyvatele, nebo takové nové obyvatele do regionu přilákat.

Součástí cíle je udržení, doplnění a zkvalitnění základní sociální infrastruktury, veřejných objektů, institucí a ploch – vzdělávací, sportovní, kulturní infrastruktury a infrastruktury sociálních služeb. Poskytování sociálních služeb ze strany veřejných, neziskových, ale i komerčních soukromých subjektů bude systematicky podporováno.

5.3.2 Infrastruktura

Zlepšit životní podmínky a možnosti podnikání

Dobrou přípravou územních plánů budou obce připravovat investice do kvality bydlení na venkově a na související aktivity neinvestičního charakteru: promyšlené přípravy stavebních pozemků, podpoře individuální výstavby na velkých pozemcích, ale i přípravu pozemků pro hospodářský rozvoj.

Dopravní infrastruktura rozhoduje o dostupnosti území, což má velký význam v rozříščené slezské zástavbě.

5.3.3 Hospodářský rozvoj

Podpora hospodářského rozvoje mikroregionu

Hospodářský rozvoj mikroregionu by měl splňovat následující základní funkce: zajistit zdroj obživy a zároveň služeb pro uspokojování základních potřeb obyvatel a zajistit údržbu kulturní krajiny. Pro tyto účely by měl být založen na efektivním využití vnitřních zdrojů mikroregionu a jejich další kultivaci – zejména na bázi rozvoje malého a středního podnikání.

Významným impulzem rozvoje mikroregionu bude cestovní ruch, především ty jeho formy, které respektují jeho venkovský charakter.

5.3.4 Životní prostředí

Růst kvality životního prostředí a životních podmínek obyvatel

Klíčovým faktorem zachování kvalitního životního prostředí je vyvážený rozvoj infrastruktury: technické (především vodohospodářské), dopravní a infrastruktury nakládání s odpady.

Vhodnou osvětou působit na změnu chování při ochraně ovzduší z topenišť malých zdrojů a v třídění odpadů.

Ve spolupráci s veřejností hledat možnosti údržby a využití zeleně a veřejných prostranství.

5.3.5 Popis jednotlivých cílů

Cíl 1 Společnost

Vize - Harmonický rozvoj lidských zdrojů, místních společenství, kultury a sportu

Opatření **1.1. Zlepšovat úroveň školství**

Aktivity 1.1.1 Udržovat obecní majetek pro školství
1.1.2 Podporovat školní aktivity

Opatření **1.2. Podpora volnočasových aktivit, kultury a sportu**

Aktivity 1.2.1. Infrastruktura pro kulturu a sport
1.2.2. Podpora aktivit v oblasti kultury a sportu
1.2.3. Podpora volnočasových aktivit

Opatření **1.3. Služby sociální péče**

Aktivity 1.3.1 Spolupráce se sociálními službami
1.3.2 Poradenství

Opatření **1.4. Místní a přeshraniční partnerství, komunitní spolupráce**

Aktivity 1.4.1. Partnerství v rámci obcí a na úrovni obcí
1.4.2. Partnerství na úrovni mikroregionů
1.4.3. Přeshraniční partnerství na úrovni Euroregionu Beskydy

Subjekty odpovědné za realizaci

- Obce
- Mikroregion
- Partneři

Cílové skupiny

- Obce
- Společenské organizace v obcích
- Obecní knihovny
- Mikroregion
- Školství

Zdroje financování

- Rozpočty obcí
- Rozpočet mikroregionů
- Dotace Moravskoslezského kraje
- Leader
- OP PS ČR – Polsko
- OP PS ČR – Slovensko
- Dotace MŠMT

Vazba na ostatní opatření

2.1 – rozvoj dopravní infrastruktury

- 2.3 – občanská vybavenost
- 3.1 – územně plánovací dokumentace
- 3.2.4 -cestovní ruch
- 4.4 – výchova a osvěta

Cíl 2 Infrastruktura

Vize – Zlepšení životních podmínek a možnosti podnikání

Priorita **2.1 Rozvoj dopravní infrastruktury**

Aktivity 2.1.1 Bezpečnost dopravy
2.1.2 Dopravní infrastruktura
2.1.3 Dopravní obslužnost

Priorita **2.2 Technická infrastruktura**

Aktivity 2.2.1 Technické sítě
2.2.2 Vodohospodářské sítě

Priorita **2.3 Občanská vybavenost**

Aktivity 2.3.1 Infrastruktura pro bydlení
2.3.2 Aktualizace územních plánů

Subjekty odpovědné za realizaci

- Obce
- Mikroregion
- Moravskoslezský kraj
- Vlastníci pozemků

Cílové skupiny

- Obce
- Obyvatelé mikroregionu
- Podnikatelské subjekty
- Majitelé nemovitostí

Zdroje financování

- Rozpočty obcí
- Rozpočet mikroregionu
- Dotace SFDI
- Státní rozpočet
- Dotace MSK

Vazba na ostatní opatření

- 1 - zlepšovat úroveň školství
- 2 - podpora volnočasových aktivit
- 3.1 - územně plánovací dokumentace
- 3.2 - podmínky pro podnikání
- 4.1 - odpadové hospodářství
- 4.2.3 - snižování dopravní zátěže

Cíl 3 Hospodářský rozvoj

Vize – Podpora hospodářského rozvoje mikroregionu

Priorita **3.1 Územně plánovací dokumentace**

Aktivity 3.1.1 Zajištění ploch pro rozvoj podnikání

Priorita **3.2 Podmínky pro podnikání**

Aktivity 3.2.1 Zóny s technickou infrastrukturou

3.2.2 Brownfieldy

3.2.3 Spolupráce s podnikateli/ místní partnerství

3.2.4 Cestovní ruch

Subjekty odpovědné za realizaci

- Obce
- Mikroregion
- Moravskoslezský kraj
- Majitelé objektů
- Podnikatelské subjekty a jejich sdružení

Cílové skupiny

- Obce
- Podnikatelské subjekty
- Majitelé nemovitostí

Zdroje financování

- Rozpočty obcí
- Rozpočet mikroregionu
- Dotace OP
- Dotace MSK
- Dotace SFŽP
- Dotace MMR
- Soukromé zdroje

Vazba na ostatní opatření

3.1 – místní a přeshraniční partnerství, komunitní spolupráce

2.1 – rozvoj dopravní infrastruktury

4.1 – odpadové hospodářství

4.2 – čistota ovzduší a prevence znečištění

Cíl 4 Životní prostředí

Vize – Růst kvality životního prostředí a životních podmínek obyvatel

Priorita

4.1 Odpadové hospodářství

Aktivity

4.1.1 Systém nakládání s odpady

4.1.2 Sběrné dvory

Priorita

4.2 Čistota ovzduší a prevence znečišťování

Aktivity

4.2.1 Vytápění nemovitostí obcí ekologickými palivy

4.2.2 Osvěta pro snížení emisí z malých zdrojů znečištění

4.2.3 Snižování dopravní zátěže

Priorita

4.3 Údržba veřejné zeleně a veřejných prostranství

Aktivity

4.3.1 Údržba veřejné zeleně

4.3.2 Údržba veřejných prostranství

Priorita

4.4 Výchova a osvěta

4.4.1 Pořádat osvětové akce a předávat informace k tématům životního prostředí

Subjekty odpovědné za realizaci

- Obce
- Mikroregion
- Vlastníci nemovitostí
- Podnikatelské subjekty
- Společenské organizace

Cílové skupiny

- Obce
- Podnikatelské subjekty
- Majitelé nemovitostí
- Občané mikroregionu

Zdroje financování

- Rozpočty obcí
- Rozpočet mikroregionu
- Dotace SFŽP
- Dotace OP
- Dotace MSK
- Soukromé zdroje

Vazba na ostatní opatření

4.1 – místní a přeshraniční partnerství, komunitní spolupráce

2.1 – rozvoj dopravní infrastruktury

2.2 – technická infrastruktura

3.1 – územně plánovací dokumentace

3.2 – podmínky pro podnikání

6 Plán realizace strategie

Strategický plán Mikroregionu Žermanické a Těrlické přehrady má charakter integrovaného projektu, jehož cíle jsou naplňovány realizací dílčích aktivit, z nichž většina má charakter samostatných projektů.

Dosažení globálního cíle strategického plánu závisí na realizaci a vzájemné souvztažnosti jednotlivých dílčích projektů, obsahově i časově. Nematé investice, které bude realizace vyžadovat, bude třeba kombinovat ze všech možných a dostupných zdrojů, počínaje vlastními investicemi podnikatelských subjektů a obcí, přes úvěrové zdroje až po dotační fondy a dále bude nutno hledat jejich nejrationálnější využití a návratnost. To všechno vyžaduje velmi kvalifikované, promyšlené a důsledné řízení přípravy a realizace projektu jako celku i jednotlivých dílčích projektů a aktivit. Součástí řízení realizace projektu je i nezbytný monitoring, který nejen kvantifikuje dosahování projektovaných cílů, ale i zajišťuje zpětnou vazbu pro přenášení pozitivních i záporných zkušeností mezi různými dílčími projekty i aplikaci nových poznatků a zkušeností vzájemně mezi dílčími projekty. V této kapitole jsou uvedeny zásady, postupy a kompetence nezbytné pro racionální řízení tohoto integrovaného projektu. Tyto zásady jsou založeny na propojení demokratického kolektivního rozhodování představitelů obcí mikroregionu na podkladě podnětů, znalostí a zkušeností širokého okruhu zainteresovaných odborníků z řad občanů obcí a nezávislých specialistů na jedné straně a individuální odpovědnosti jednotlivých projektových manažerů na straně druhé.

6.1 Plán vlastní realizace

6.1.1 Řízení procesů

6.1.1.1 *Strategický plán Mikroregionu Žermanické a Těrlické přehrady*

Tento integrovaný projekt vymezuje rámec zásadních opatření, které přispějí k naplnění integrovaných cílů rozvoje Mikroregionu Žermanické a Těrlické přehrady. Jeho realizace je předmětem zájmu místních aktérů rozvoje venkova, zejména pak svazku obcí a jednotlivých obcí. Postupné naplnění projektovaných cílů je v kompetenci samospráv a jimi aktivizovaných dalších subjektů.

6.1.1.2 *Dílčí aktivity (projekty)*

Očekává se, že prostřednictvím svých aktivit (projektů) může k naplnění cílů daných opatření i strategie jako celku přispět každý: nejen obce, ale také jednotliví občané a podnikatelské nebo neziskové subjekty. Aktivitu těchto subjektů stimuluje a podporují pracovní skupiny pro aktivizaci podnikatelských a neziskových subjektů při valné hromadě starostů, manažerů integrovaných projektů a instituce specializované na služby v oblasti řízení přípravy a realizace projektů. Za realizaci dílčích aktivit (projektů) a naplnění jejich cílů vzhledem k této strategii jsou odpovědní jejich realizátoři.

6.1.1.3 *Integrované projekty*

Integrovaným projektem je takový projekt, který sestává z řady dílčích aktivit (projektů), které zahrnují záměry různých aktérů, různého zaměření nebo zasahují do různých sektorů hospodářského a společenského života obcí. Integrovaným bodem těchto projektů je sledování společného cíle, který je k prospěchu všech zúčastněných aktérů, a který je v souladu se Strategickým plánem Mikroregionu Žermanické a Těrlické přehrady.

6.1.1.4 *Akční plány*

Jednotlivé aktivity (projekty), které naplňují cíle tohoto strategického plánu, jsou stanovovány pro období dvou let v akčních plánech, které budou vydávány jako samostatné přílohy tohoto dokumentu, jejichž zpracování je v kompetenci svazku obcí resp. jednotlivých obcí (za pomoci jimi zřízených institucí, případně dalších organizací působících v oblasti územního rozvoje) nebo jinými subjekty, které se přihlásí k naplňování cílů tohoto strategického plánu. První akční plán bude zpracováván na období prvních dvou let, následující budou zpracovány klouzavě, vždy s posunem o jeden rok, případně dle potřeby.

Akční plány obsahují následující informace o projektech:

- názvy projektů
- stručné charakteristiky obsahů projektů, včetně jejich výstupů
- předpokládané objemy výdajů
- zdroje financování
- termíny realizace
- garanty realizace

6.1.1.5 Zásobníky projektů

Realizátoři projektů, kteří chtějí svými aktivitami přispět k naplnění cílů strategického plánu, předkládají své návrhy manažerům integrovaného projektu (na úrovni obcí nebo jejich svazků), kteří záměr zařazují do „zásobníku projektů“ a s jejichž pomocí mohou vyhledávat zdroje na realizaci daného projektu. Jakmile jsou tyto zdroje zabezpečeny (nebo existuje taková perspektiva), je projekt po doporučení příslušnou stálou pracovní skupinou a schválení sněmem starostů zařazen do akčního plánu. Kritérii při posuzování o zařazení do akčního plánu jsou:

- závažnost (významnost) pro realizaci příslušného opatření strategie
- dostupnost zdrojů financování a finanční náročnost
- časová návaznost na jiné aktivity
- organizační připravenost projektu

Projekty, které nejsou zařazeny do akčního plánu, zůstávají zařazeny v zásobníku projektů.

Zásobníky projektů obsahují informace analogické informacím uvedeným v akčních plánech.

6.1.2 Organizační zabezpečení

Organizační zabezpečení realizace tohoto strategického plánu je dáno hierarchií odpovědnosti a rozdělením zdrojů potřebných pro dosažení jeho globálního cíle. Realizace a naplňování cílů probíhá formou realizace dílčích projektů. Odpovědnost za realizaci dílčích aktivit (projektů) a naplnění jejich cílů nesou jejich realizátoři, kterými mohou být nejrůznější subjekty i jednotliví občané. Zastřešující institucí, zabezpečující metodicky integritu strategického plánování v mikroregionu, je svazek Mikroregion Žermanické a Těrlické přehrady. Jednotliví aktéři, kteří se přihlásí k naplňování cílů tohoto strategického plánu, mohou vytvářet nebo využívat již vytvořené instituce zaměřené na podporu přípravy a realizace projektů zaměřených na územní rozvoj.

6.1.2.1 Realizátoři dílčích aktivit (projektů)

Dílčí aktivity (projekty), naplňující cíl tohoto strategického plánu, jsou realizovány subjekty z řad veřejného, soukromého podnikatelského i neziskového sektoru. Přířizujícími iniciátory realizace jsou obce sdružené ve svazku obcí. Ostatní subjekty přijímají odpovědnost za realizaci dílčích aktivit, které spadají pod jednotlivé priority a opatření tohoto strategického plánu.

V tomto procesu realizátoři jednotlivých aktivit (projektů) spolupracují s manažery integrovaných projektů, případně s pracovními skupinami, které informují o svých připravovaných záměrech a spolupracují s nimi na vyhledávání potřebných zdrojů. Záměry jsou evidovány v zásobnicích projektů a v případě zajištění zdrojů zařazují dané záměry do příslušných akčních plánů.

V průběhu realizace projektů spolupracují tyto instituce na zajištění informačních zdrojů potřebných pro monitoring a hodnocení jednotlivých projektů i strategického plánu jako celku.

Následující tabulka shrnuje kompetence jednotlivých aktérů ve fázi realizace strategického plánu:

Tabulka 27: Kompetence účastníků při realizaci Strategického plánu Mikroregionu Žermanické a Těrlické přehrady

Subjekt	Kompetence
Valná hromada starostů Mikroregionu Žermanické a Těrlické přehrady	Je iniciátorem realizace strategického plánu, včetně využívání dostupných zdrojů Jmenuje pracovní skupiny pro aktivizaci podnikatelských a neziskových subjektů Shromažďuje akční plány
Zastupitelstva obcí	Nesou odpovědnost za realizaci strategických a akčních plánů obcí a za optimální využití dostupných zdrojů Mohou jmenovat manažery integrovaných projektů Sestavují akční plány obcí
Realizátoři projektů	Připravují a realizují projekty ve vlastní působnosti a naplňují jejich cíle v souladu s tímto strategickým plánem Spolupracují s manažery integrovaných projektů na naplňování cílů integrovaných projektů a pracovními skupinami při valné hromadě starostů, informují je o realizaci projektu a závažných okolnostech, které mají vztah k naplnění cílů daného opatření nebo celého strategického plánu Mohou jmenovat manažery jimi realizovaných projektů Mohou spolupracovat při přípravě a realizaci projektů s institucemi specializujícími se na služby v oblasti projektového řízení

6.2 Monitorování a hodnocení

6.2.1 Metodika hodnocení průběhu a výsledků realizace projektu

Rozvoj mikroregionu má charakter permanentního snažení významných aktérů z řad subjektů veřejného, soukromého podnikatelského i neziskového sektoru. Takto definován, nemá a nemůže mít stanoven časový termín svého ukončení. Řízení tohoto procesu však vyžaduje, aby byly definovány zpětnovazební mechanismy, jejichž součástí je existence potřebných monitorovacích a hodnotících ukazatelů, institucí a procedur.

Monitoring realizace Strategického plánu mikroregionu má několik základních stupňů, které naplňují vzhledem k definované strategii své nezastupitelné funkce. Jedná se o:

- monitoring jednotlivých aktivit naplňujících cíle strategického plánu a zdrojů potřebných pro jejich realizaci
- monitoring realizace strategického plánu jako celku a potřebných zdrojů
- monitoring dopadů těchto aktivit a strategického plánu jako celku v území

6.2.1.1 Monitoring jednotlivých aktivit

Realizátoři jednotlivých aktivit spolupracují s manažery integrovaných projektů na sběru informací relevantních pro monitoring naplňování jejich cílů. Za tímto účelem před zahájením projektu, v průběhu jeho realizace a po jeho ukončení sdělují manažerům integrovaných projektů následující informace o projektu:

- název
- obsah (předmět)
- identifikace realizátora a potenciálních partnerů
- název opatření Strategického plánu Mikroregionu Žermanické a Těrlické přehrady, které je daným projektem naplňováno
- cíle projektu
- výstupy projektu

- dopady projektu
- celkový rozpočet (případně struktura financování)
- termíny zahájení a ukončení realizace

Manažeré integrovaných projektů tyto informace shromažďují, klasifikují a vytvářejí podklady pro monitoring realizace Strategického plánu Mikroregionu Žermanické a Těřlické přehrady jako celku.

6.2.1.2 Monitoring realizace strategického plánu

Výsledky monitoringu jednotlivých dílčích aktivit jsou manažery integrovaných projektů transformovány do podoby souhrnných podkladů pro monitoring realizace strategického plánu jako celku. Tyto podklady se vyhotovují jednou ročně a obsahují souhrn a vyhodnocení informací dle bodu 6.3.1.1.

Podklady zpracované manažery integrovaných projektů jsou vyhodnocovány, připomínkovány a schvalovány sněmem starostů, případně zastupitelstvy obcí (dle územního zaměření integrovaného projektu).

Schválené podklady jsou předávány Místní akční skupině Pobeskydí, která monitoring zastřešuje. V rámci této působnosti shromažďuje dodané podklady, statisticky je vyhodnocuje a zveřejňuje.

6.2.1.3 Monitoring rozvoje území

Celkovým záměrem strategického plánu je v rámci první úrovně projekční přípravy stanovit globální cíl a strategii rozvoje mikroregionu. Jako taková může být úspěšnost naplnění stanovených cílů hodnocena pouze prostřednictvím objektivních parametrů, charakterizujících dané území. Tyto parametry představují soustavu geografických a socioekonomických ukazatelů, které lze ve formě statistických dat relativně snadno získat, zpracovat a hodnotit.

Monitoring rozvoje mikroregionu provádí a výsledky vyhodnocuje a zveřejňuje Místní akční skupina Pobeskydí paralelně s monitoringem realizace strategického plánu, a to jednou ročně.

6.2.2 Monitorovací a hodnotící ukazatele

Realizace tohoto strategického plánu jako celku, jeho věcné a obsahové plnění v čase, je výsledkem realizací dílčích projektů a integrace těchto dílčích výsledků do projektovaných cílů. Za těchto okolností je nezbytné, aby monitorovací parametry vypovídaly o tom, zda a do jaké míry byly v přímém nebo nepřímém důsledku naplněny cíle strategického plánu prostřednictvím výsledků dílčích projektů a jak k tomu došlo. Přitom je nezbytné vytvořit dostatečný prostor pro projektanty dílčích projektů, aby mohli parametry a monitoring projektů, které se teprve budou rodit, formulovat racionálně a konkrétně, avšak při akceptování a podpoře regionálních cílů a priorit. Proto jsou pro mikroregionální projekt formulovány monitorovací parametry na úrovni několika globálních veličin. Důležitým momentem je, že zvolené monitorovací a hodnotící ukazatele byly zvoleny tak, aby data byla snadno získatelná a měla dostatečnou vypovídací hodnotu. Tím je vytvářen prostor pro projektanty, aby svými přínosy mohli v dílčích projektech naplňovat integrované cíle a priority tohoto strategického plánu.

Tabulka 28: Globální monitorovací a hodnotící ukazatele

Ukazatel	Stávající hodnota	Plánovaná hodnota ⁶
Počet obyvatel Cíl: mírný nárůst	94 171	95 000
Migrační saldo Cíl: kladné migrační saldo	+ 298	+ 300
Počet vzdělávacích zařízení Cíl: neklesající stav	89	90
Počet zdravotnických zařízení Cíl: neklesající stav	204	205
Počet podnikatelských subjektů Cíl: nárůst	2 869	2 900
Míra nezaměstnanosti Cíl: pokles	10,54 %	10,00 %
Podíl výměry lesní půdy na celkové výměře Cíl: neklesající stav	15,90 %	16 %
Podíl výměry orné půdy na výměře zemědělské půdy Cíl: nezvyšování podílu	74,50 %	73 %

6.2.3 Technické a organizační zabezpečení monitoringu

Monitoring a hodnocení jednotlivých aktivit, strategického plánu jako celku i rozvoje mikroregionu je datově zabezpečen ze zdrojů realizátorů jednotlivých projektů, spolupracujících institucí a z velké části z veřejně dostupných zdrojů. Kompetence jednotlivých aktérů ve fázi monitoringu a hodnocení prezentuje následující tabulka:

Tabulka 29: Kompetence aktérů při monitoringu a hodnocení

Subjekt	Kompetence
Sněm starostů svazku obcí	Vyhodnocuje, připomínkuje a schvaluje podklady pro monitoring realizace strategického plánu jako celku
Manažeři integrovaných projektů	Shromažďují informace o realizovaných projektech, klasifikují je a vytvářejí podklady pro monitoring realizace strategického plánu jako celku Předávají schválené podklady pro monitoring realizace strategického plánu jako celku Místní akční skupině Pobeskydí
Realizátoři projektů	Shromažďují informace o projektech, které realizují, a poskytují tyto informace manažerům integrovaných projektů

⁶ Rok 2020.

6.3 Finanční kontrola

Strategický plán mikroregionu je naplňován aktivitami třetích subjektů (veřejných, soukromých podnikatelských i neziskových). Tyto subjekty mají vlastní legislativně nebo vnitřními předpisy upravené mechanismy finanční kontroly. Strategický plán nevytváří nad rámec těchto mechanismů další specifické procedury. Sledování finanční náročnosti jednotlivých projektů i strategického plánu jako celku je standardní součástí monitoringu a hodnocení.

7 Shrnutí

7.1 Úvodní informace

Strategický plán Mikroregionu Žermanické a Těrlické přehrady byl zpracován na základě potřeby aktérů rozvoje tohoto mikroregionu založit další aktivity na principech strategického plánování. Jeho hlavní těžiště spočívá v orientaci na plánovací období EU 2014-2020, v koordinaci s nástroji regionální politiky Evropské unie, České republiky a Moravskoslezského kraje, které se od principů tohoto plánovacího období odvíjejí. Strategický plán mikroregionu byl zpracován asociativní metodou, kombinující komunitní přístupy práce místních expertů s širokou veřejností. Ve své základní orientaci navazuje na Strategii rozvoje Pobeskydí zpracovanou pro větší územní celek, respektuje její základní orientaci a přizpůsobuje její priority místním specifickým podmínkám.

7.2 Profil území

Mikroregion se nachází na území Moravskoslezského kraje v okresech Frýdek-Místek a Karviná. Území sestává z katastrů jedenácti obcí, které jsou členy svazku obcí: Albrechtice, Bruzovice, Dolní Domaslavice, Havířov, Horní Bludovice, Horní Domaslavice, Lučina, Pazderna, Soběšovice, Těrlicko a Žermanice.

Krajinu mikroregionu vytváří především Podbeskydská pahorkatina (pod celek Těšínská pahorkatina), severní a západní oblasti mikroregionu okrajově zasahují do Ostravské pánve. Hlavními vodními toky odvodňujícími území jsou řeky Stonávka a Lučina. Palčivým ekologickým problémem mikroregionu je vysoké znečištění ovzduší, které je způsobeno především koncentrací velkých zdrojů v okolí. Celkově lze konstatovat, že dochází k postupnému snižování emisí ze všech zdrojů.

Na území mikroregionu žilo na konci roku 2012 celkem 93 239 obyvatel. Obyvatelstvo je v mikroregionu rozmístěno značně nerovnoměrně. Populačně nejsilnější je obec Havířov. Území mikroregionu (podobně jako jiné venkovské oblasti) disponuje oproti celé České republice mírně horší vzdělanostní strukturou obyvatelstva. Pozitivní dopad na vývoj hospodářství širšího regionu má investice společnosti HYUNDAI v nedalekých Nošovicích.

Silniční síť na území Mikroregionu Žermanické a Těrlické přehrady sice disponuje dostatečnou hustotou dopravních komunikací umožňující dobrou propustnost krajinou, ale kvalita povrchu těchto komunikací je zpravidla nízká. Významnými komunikacemi v regionu jsou silnice č. 11 (Český Těšín – Havířov) a silnice č. 474 (Hnojník – Orlová). V současné době byla ukončena výstavba rychlostní komunikace R 48 (neprochází přímo mikroregionem, ale její dopad na jeho dopravní dostupnost je značný). Významným faktorem rozvoje je existence prorůstového profesionálního prostředí reprezentovaného specializovanými subjekty, které působí v oblasti územního rozvoje a souvisejících oborů. V mikroregionu se takovéto struktury začínaly vytvářet již od konce devadesátých let dvacátého století.

7.3 Souhrnná SWOT analýza

Metoda SWOT analýzy uceleným způsobem integruje poznatky získané standardními analytickými postupy. V jejím průběhu byly identifikovány slabé, silné stránky mikroregionu, budoucí příležitosti a možná ohrožení. Jednotlivé body SWOT analýzy byly stanoveny na základě zpracovaného profilu území a připomínkovány zástupci veřejnosti na veřejně přístupných pracovních setkáních.

Jako nejdůležitější silné, slabé stránky, příležitosti a ohrožení byly identifikovány následující body:

- atraktivní prostředí a pestrá struktura kulturní krajiny stimulující cestovní ruch
- nízká akumulace kapitálu a chronický nedostatek finančních prostředků v hospodářství, veřejné správě i v neziskovém sektoru (nejvýznamnější slabá stránka),
- zájem o bydlení na venkově ze strany především solventních rodin s malými dětmi (nejvýznamnější příležitost)
- nedostatek finančních prostředků na realizaci opatření na venkově (nejvýznamnější ohrožení).

7.4 Strategická vize rozvoje území

Strategický plán mikroregionu je založen na myšlence takového rozvoje, který by neohrozil šanci budoucích generací využívat podobné životní podmínky, jako jsou ty naše.

Hlavní strategická vize rozvoje území zní:

Mikroregion Žermanické a Těrlické přehrady bude atraktivním místem pro zdravý život, práci i odpočinek.

Globálním cílem této strategie je zachovat v Mikroregionu Žermanické a Těrlické přehrady atraktivní a zdravé prostředí pro život, práci i odpočinek místních obyvatel a pro trávení volného času jeho návštěvníků, adekvátně venkovskému charakteru území.

7.5 Strategie rozvoje území

S ohledem na harmonické zastoupení opatření zaměřených na ekonomický růst, sociální pokrok a ochranu a tvorbu životního prostředí byly zvoleny následující cíle:

- Společnost (harmonický rozvoj lidských zdrojů, místní společnosti a kultury)
- Infrastruktura (zlepšit životní podmínky a možnosti podnikání)
- Hospodářství (trvale udržitelný hospodářský rozvoj regionu),
- Životní prostředí (růst kvality životního prostředí a životních podmínek obyvatel).

Jednotlivé cíle jsou následně členěny do priorit a aktivity. Opatření obsažená v cíli Společnost se zabývají mimo jiné udržením, doplněním a zkvalitněním základní sociální infrastruktury, veřejných objektů a ploch, vzdělávací, sportovní, kulturní infrastruktury a infrastruktury sociálních služeb. Podporují rozvoj aktivit občanské společnosti a investice do kvality bydlení na venkově. Podpora a rozvoj malého a středního podnikání je stěžejním tématem cíle Hospodářství. Mimořádnou perspektivu má rozvoj cestovního ruchu, především těch jeho forem, které respektují venkovský charakter mikroregionu a budou vyhovovat požadavkům příměstské rekreace. Jinou prioritou tohoto okruhu je přeměna nevyužívaných nebo opuštěných ploch a budov (brownfieldů) do nových moderních forem využití. Klíčovými aktivitami zachování kvalitního životního prostředí bude nakládání s odpady, udržení čistoty ovzduší a údržba zeleně a veřejných prostranství. Vyvážený rozvoj infrastruktury technické a dopravní je spojovacím článkem rozvoje ostatních cílů.

7.6 Plán realizace strategie

Strategický plán mikroregionu má charakter integrovaného projektu, jehož cíle jsou naplňovány realizací dílčích aktivit, z nichž většina má charakter samostatných projektů. Vzhledem k institucionálnímu zázemí tohoto strategického plánu lze jeho cíle naplňovat pouze prostřednictvím dobrovolného přístupu subjektů (nejrůznějšího charakteru), které se s různou motivací přihlásí k jejich naplňování. V dané oblasti tyto subjekty spolupracují s institucemi, které jsou vytvářeny jednotlivými obcemi, mikroregionem, nebo institucemi založenými za účelem podpory rozvoje daného území, včetně Místní akční skupiny Pobeskydí. Zvolená volná organizační struktura, která vychází z reálné institucionálně-organizační situace, vyžaduje specifické mechanismy přípravy a realizace jednotlivých projektů i realizace a monitoringu strategického plánu jako celku.

Pro účely monitoringu rozvoje daného území jsou vytvořeny mechanismy, které přenášejí relevantní informace zdola nahoru, od realizátorů konkrétních projektů ke garantu rozvojové strategie jako celku. Pro tyto účely byly zvoleny monitorovací ukazatele zohledňující kvalitu životního prostředí na úrovni ekonomické, sociální i environmentální. Tyto ukazatele jsou transparentní, mají jasný kvalitativní rozměr vztahující se k cílům strategického plánu a jsou získatelné a ověřitelné z veřejně dostupných zdrojů – představují tedy platformu, na jejímž základě lze sledovat globální rozvoj daného území.

Přílohy

Přílohy:

Obrázek 1	Mapa Mikroregionu Žermanické a Těřlické přehradý
Obrázek 2	Vymezení území
Obrázek 3	Index vývoje počtu obyvatelstva
Obrázek 4	Index demografického stáří
Obrázek 5	Vzdělanostní struktura obyvatelstva
Obrázek 6	Zemědělství, lesnictví a rybářství
Obrázek 7	Stavebnictví
Obrázek 8	Průmysl
Obrázek 9	Míra nezaměstnanosti
Obrázek 10	Zaměstnavatelé I.
Obrázek 11	Zaměstnavatelé II.
Obrázek 12	Vodovod
Obrázek 13	Plynofikace
Obrázek 14	Kanalizace
Obrázek 15	Školství
Obrázek 16	Sociální péče
Obrázek 17	Zdravotnictví
Obrázek 18	Kultura
Obrázek 19	Sport
Tabulka 1	Příjmy a výdaje podle obcí
Tabulka 2	Významní zaměstnavatelé podle obcí